

**Universiteitskliniek voor Oogheelkunde
Maastricht**

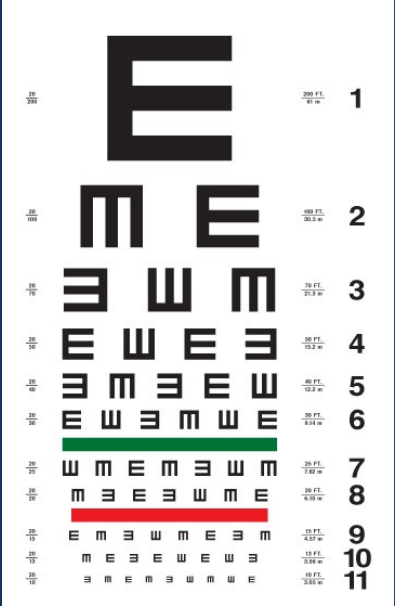
**Ontwikkeling van het oog en het zien.
PAOG-refereer avond, 24-01-2017
dr. Noel JC Bauer, MUMC**

Het slechtziende kind: de kliniek.

- anatomische ontwikkeling
- onderzoek bij het (kleine) kind
- visuele functie-testen
- slechtziendheid bij kinderen: indeling naar localisatie en oorzaken

Het slechtziende kind: de kliniek.

functie

anatomie

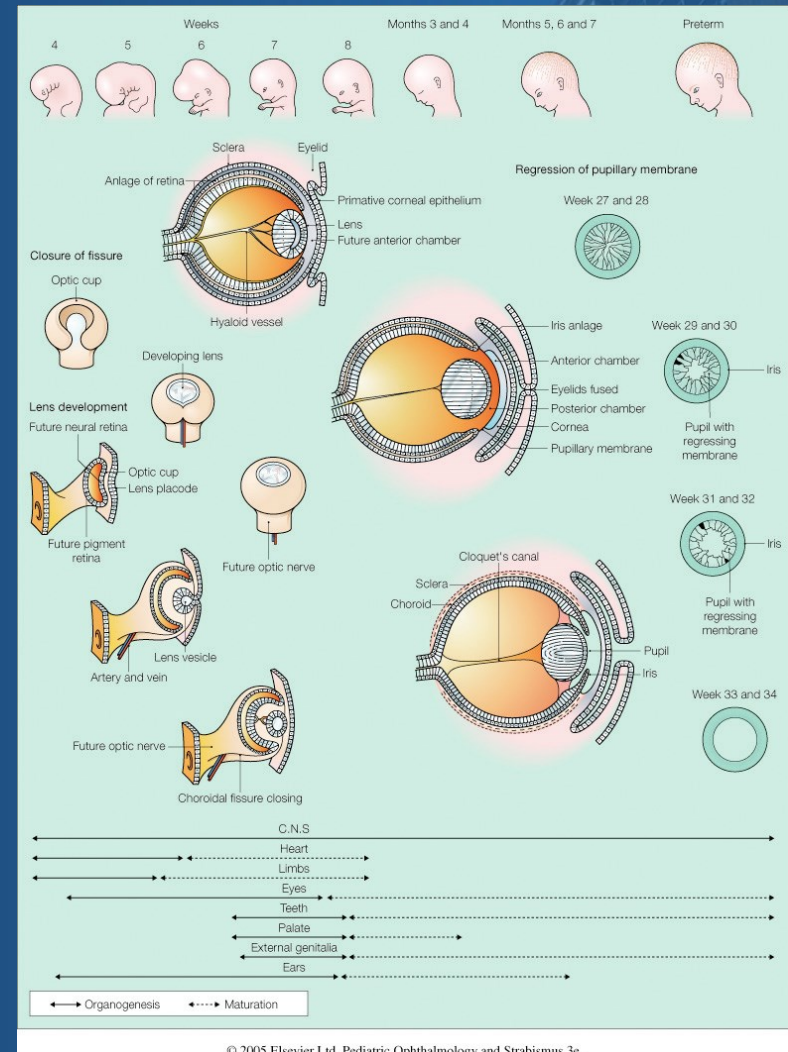
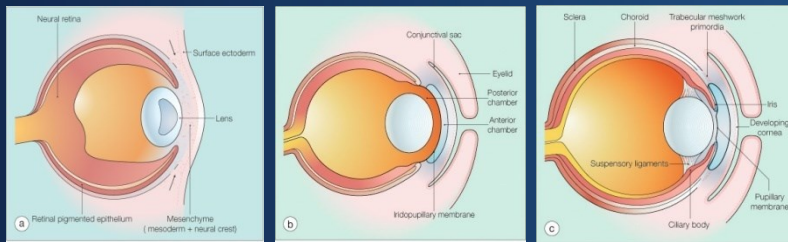

Goed kunnen zien begint bij goed kunnen kijken.

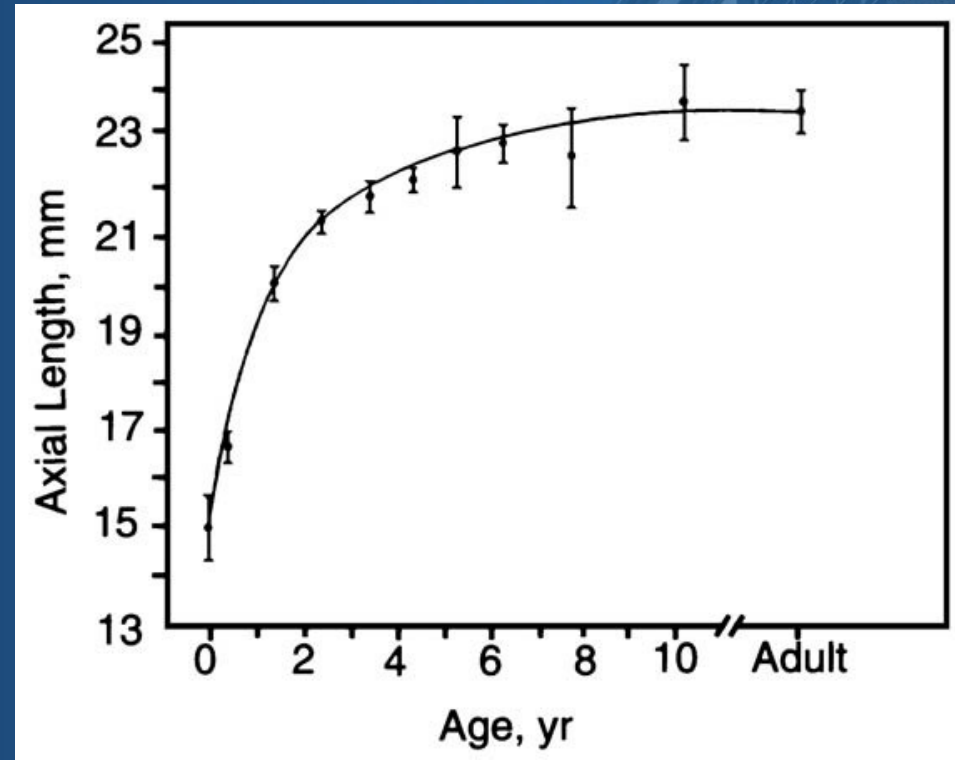
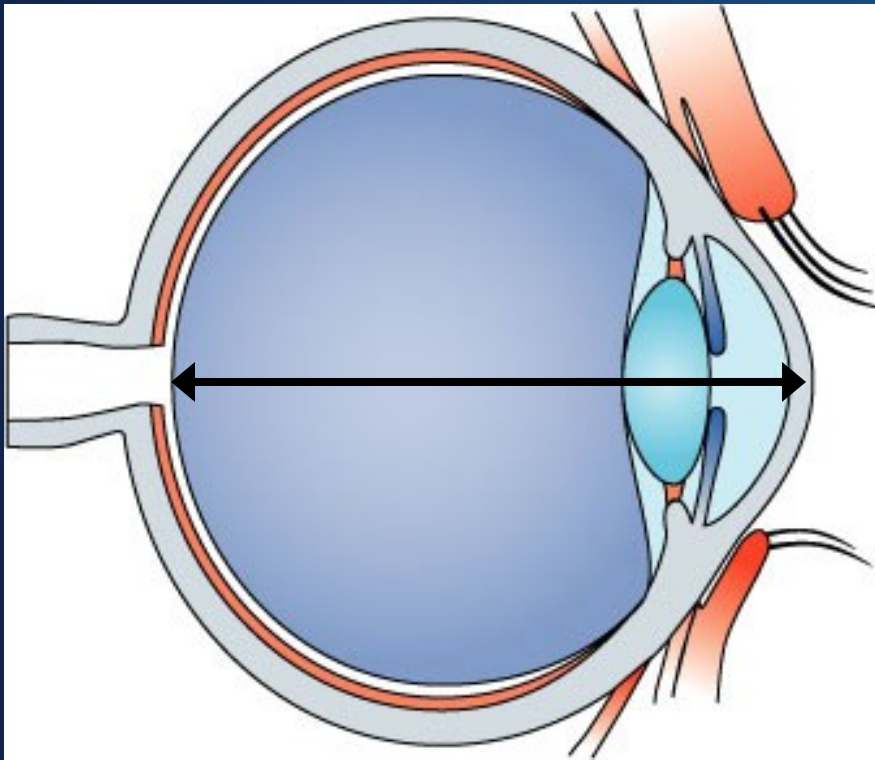

anatomische ontwikkeling

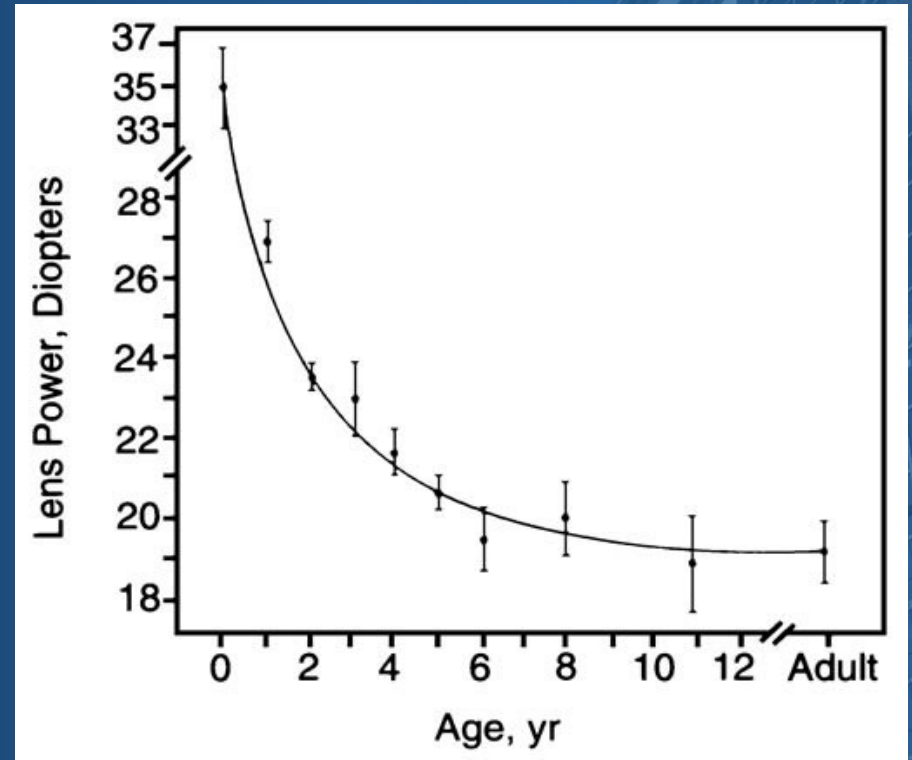
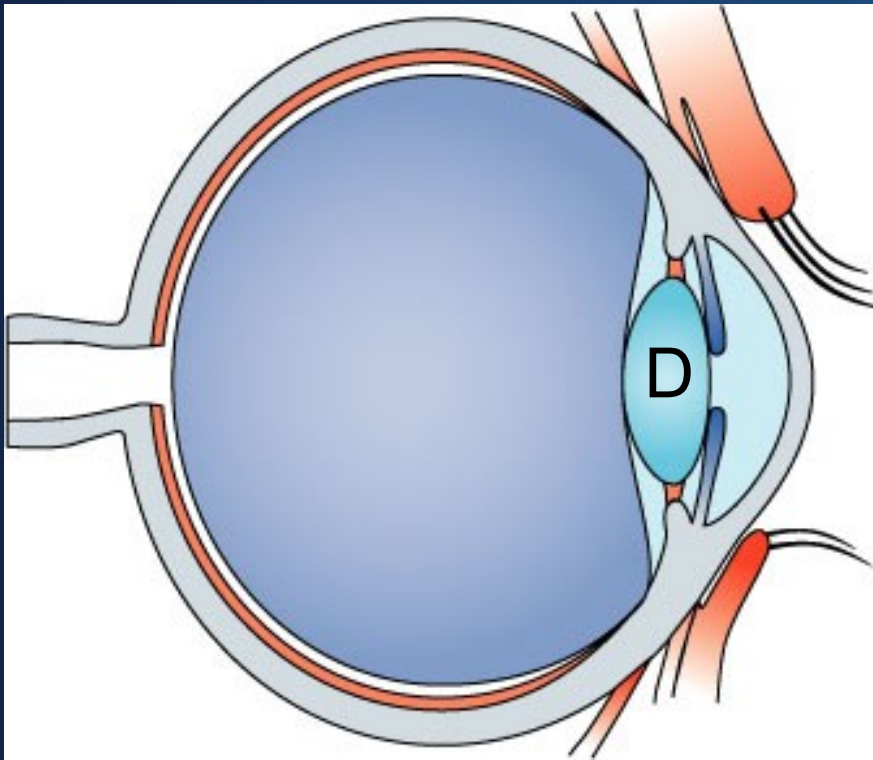
- complex rijpings-proces
- structurele veranderingen
- adaptaties in CZS
- bepaald door genen en (normale visuele) omgevingsfactoren

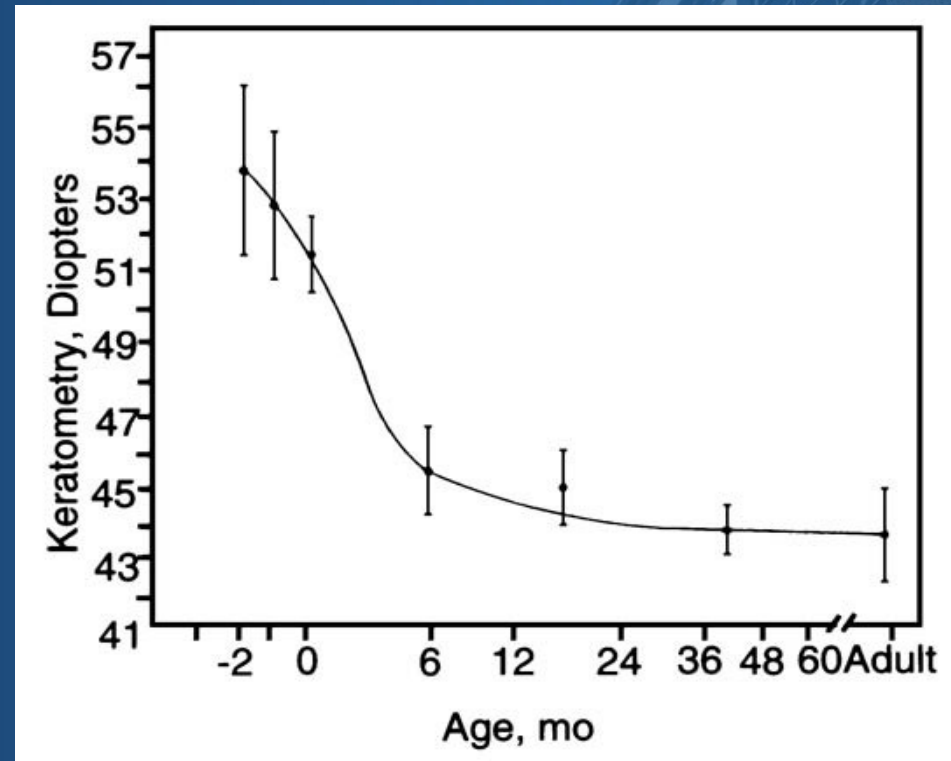
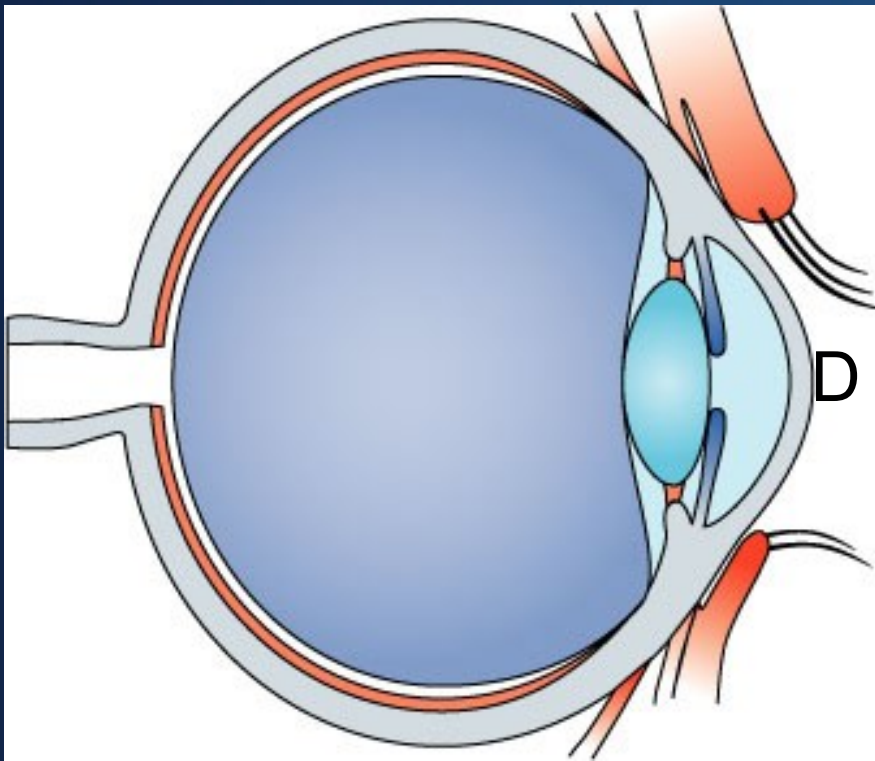
ontwikkeling van het oog: aslengte

ontwikkeling van het oog: brekingssterkte lens

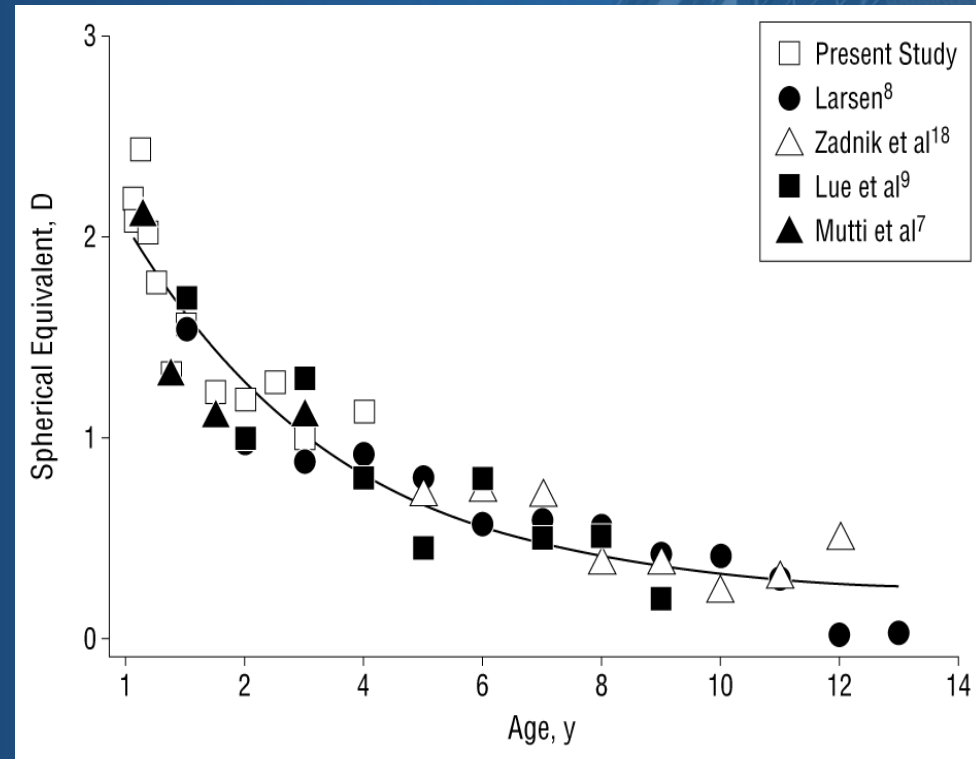
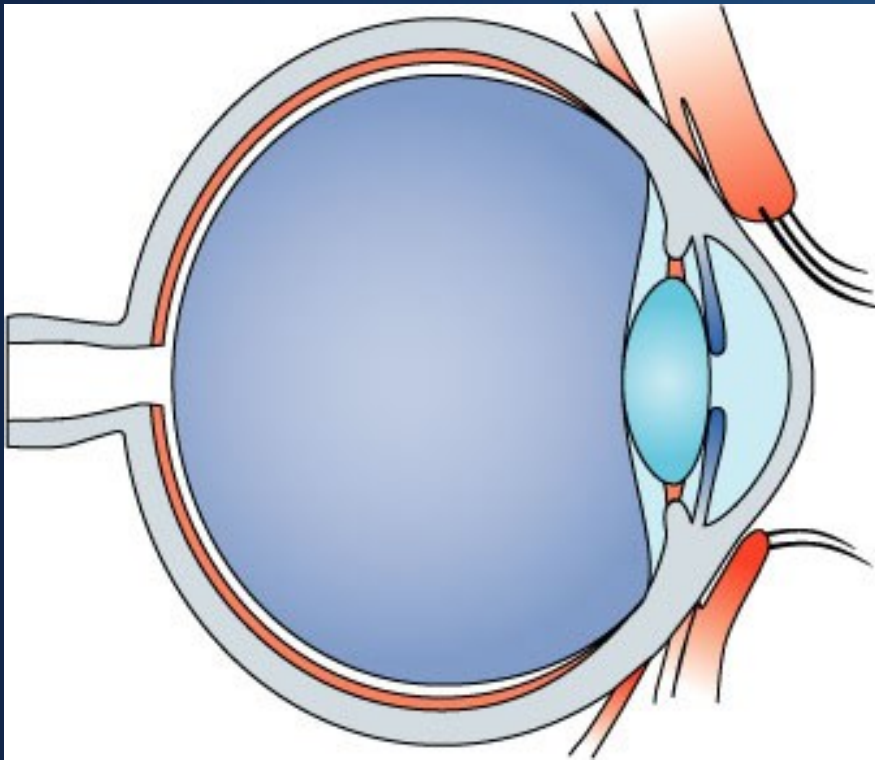

ontwikkeling van het oog: cornea kromming

ontwikkeling van het oog: refractie

normale visuele ontwikkeling

- va. 31ste week gestatie: pupil-reacties (maar vaak miosis)
- net na geboorte: knipper-reflex op fel licht
- 6 weken: fixeren op en volgen van gezichten
- 2-3 maanden: interesse in felgekleurde objecten

- prematuren zijn iets later in het bereiken van deze 'landmarks'

ontwikkeling van de visus mbt OKN, VEP, PL

Table 5.9 Visual acuity according to different methods, given as Snellen equivalents

Technique	Newborn	2 months	4 months	6 months	1 year
Optokinetic nystagmus	20/400	20/400	20/200		20/60
Preferential looking (one study)	20/400	20/200	20/200	20/150	20/50
Preferential looking (other study)	20/800 to 20/1600	20/1200	20/400	20/300	20/100
Visual evoked potential	20/100 to 20/200	20/80	20/80	20/20 to 20/40	20/40
Information pooled from different sources.					

© 2005 Elsevier Ltd. Pediatric Ophthalmology and Strabismus 3e.

oogheelkundig onderzoek bij het kind: doel

- case-finding:
  - slechtziendheid, blindheid en amblyopie of andere behandelbare oogaandoeningen (bijv. cataract)
  - rol van CB: VOV = vroegtijdige opsporing visuele stoornissen
- differentiaal diagnostiek syndromen e/o metabole stoornissen:
  - ‘cherry red spot’ maculopathie
  - iris-colobomen bij CHARGE
  - Kayser-Fleischer ring bij m Wilson
  - etc. etc.

oogheelkundig onderzoek bij het kind: doel

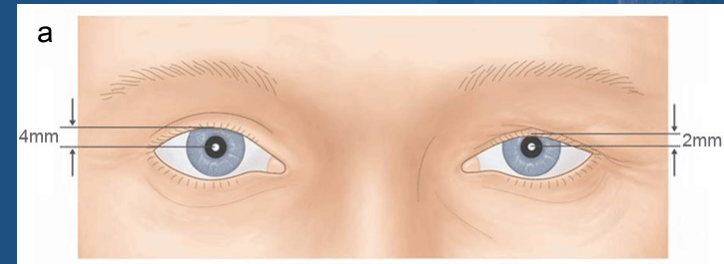
Table 8.1 Age ranges and visual pathology to be detected in children

Preterm	Perinatal/ infantile period	Preschool period	Elementary school age
Retinopathy of prematurity	Congenital cataract Glaucoma Anterior segment disorders	Amblyogenic factors Strabismus Anisometropia High refractive error	Refractive error

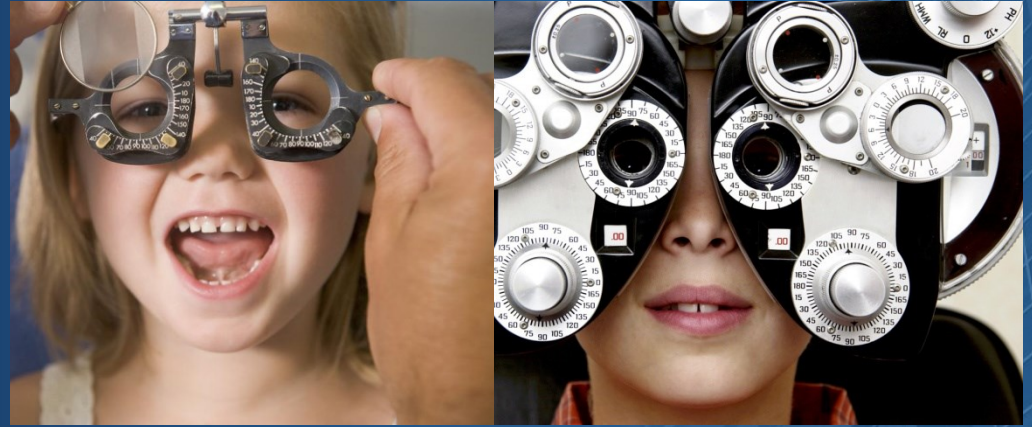
oogheelkundig onderzoek bij het kind: doel

Table 8.4 Amblyogenic factors to be detected by screening

- 1) Anisometropia (spherical or cylindrical) > 1.5 D
- 2) Any manifest strabismus
- 3) Hyperopia > 3.50 D in any meridian
- 4) Myopia magnitude > 3.00 D in any meridian
- 5) Any media opacity > 1 mm in size
- 6) Astigmatism > 1.5 D at 90° or 180° , > 1.0 in oblique axis (more than 10° eccentric to 90° or 180°)
- 7) Ptosis ≤ 1 mm margin-reflex distance^a
- 8) Visual acuity: per AAP (age-appropriate standards)³¹

oogheelkundig onderzoek bij het (kleine) kind

oogheelkundig onderzoek bij het (kleine) kind

- anamnese
  - familie
  - zwangerschap

oogheelkundig onderzoek bij het (kleine) kind

- anamnese
  - familie
  - zwangerschap
- visuele fixatie

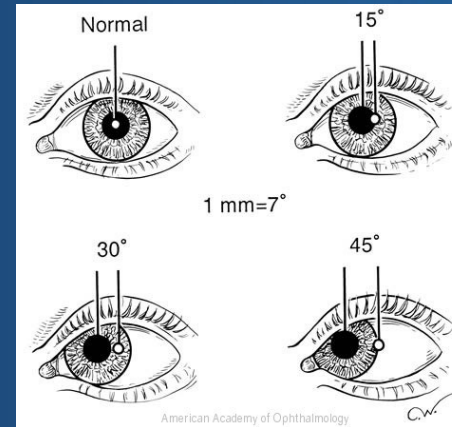
goede fixatie

slechte/geen fixatie

oogheelkundig onderzoek bij het (kleine) kind

- anamnese
  - familie
  - zwangerschap
- visuele fixatie
- oogstand en oogmotiliteit

Hirschberg test

oogheelkundig onderzoek bij het (kleine) kind

- anamnese
  - familie
  - zwangerschap
- visuele fixatie
- oogstand en oogmotiliteit
- **pupillen** en pupilreacties

normale Bruckner test

abnormale Bruckner test

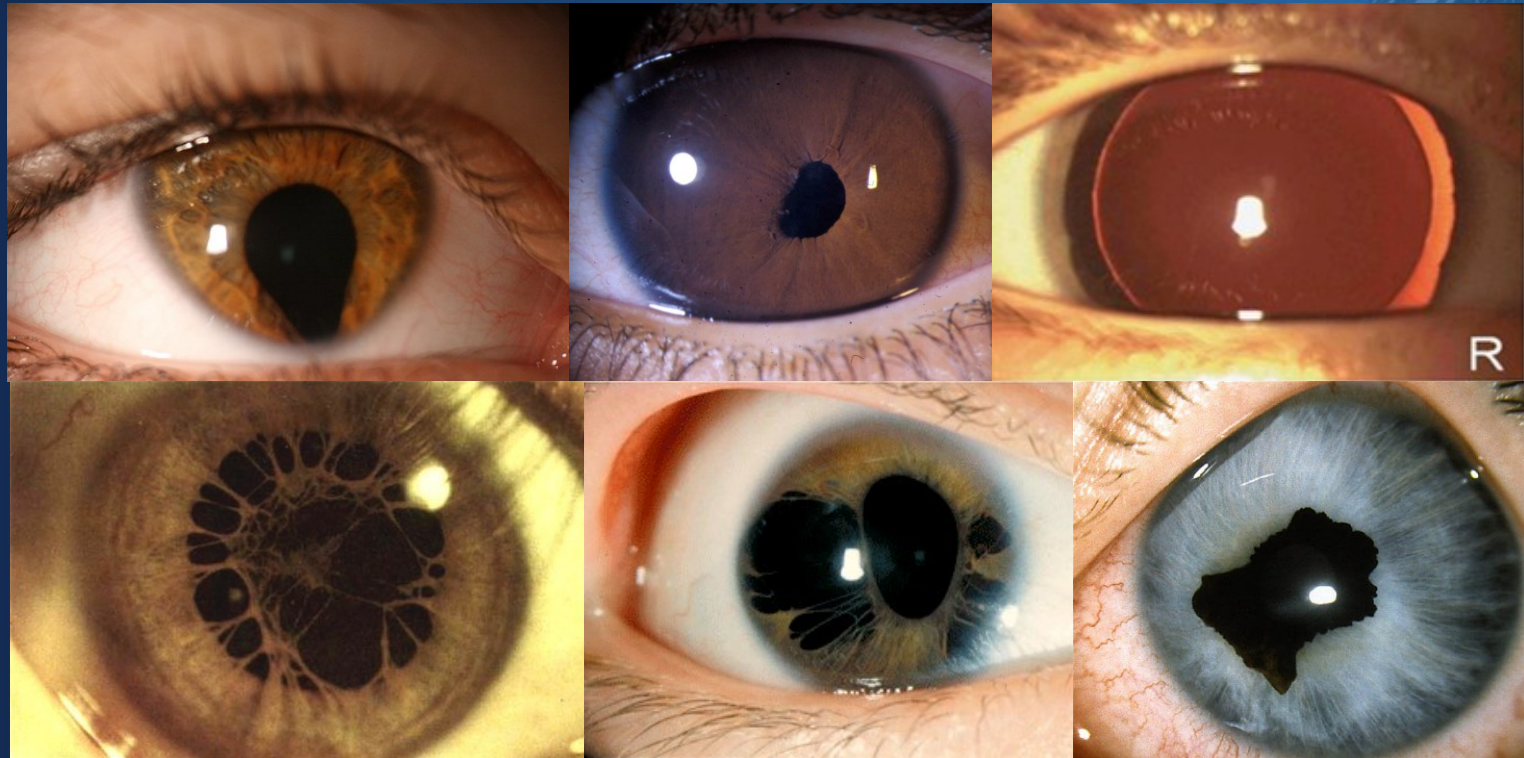
leukocorie

leukocorie ('de witte pupil')

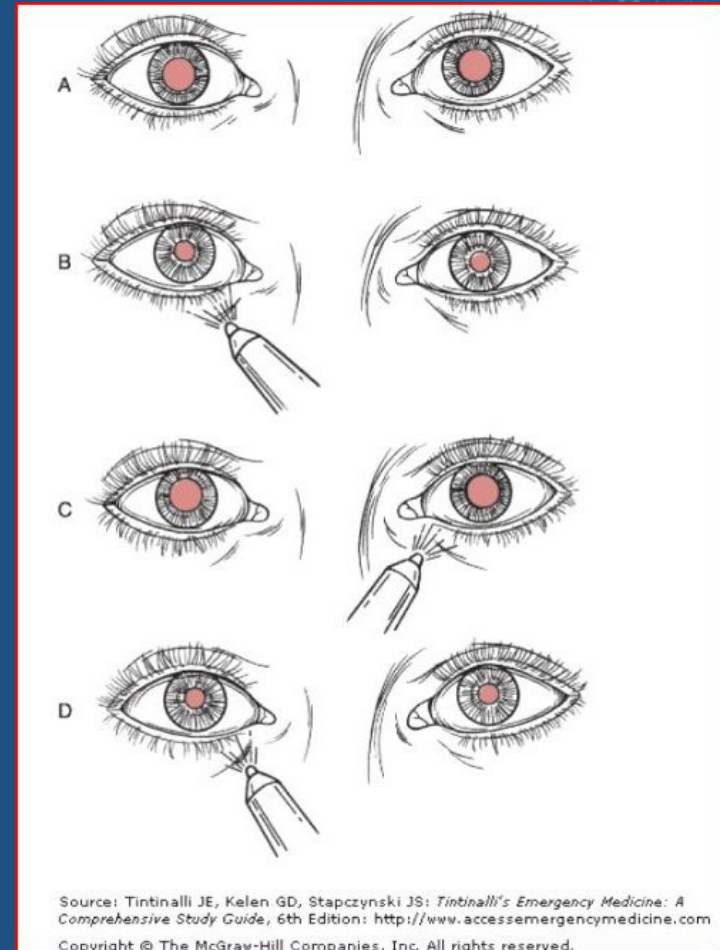
- retinoblastoom
- PHPV (persistent hyperplastic primary vitreous)
- prematuren retinopathie (ROP stadium 5)
- cataract
- chorioretinale colobomen
- uveitis
- toxocariasis
- congenitale retinale plooien
- m. Coats
- glasvocht bloeding
- retinale dysplasie
- andere tumoren (hamartomen, choroidale hemangiomen)

de pupil

oogheelkundig onderzoek bij het (kleine) kind

- anamnese
  - familie
  - zwangerschap
- visuele fixatie
- oogstand en oogmotiliteit
- pupillen en **pupilreacties**

oogheelkundig onderzoek bij het (kleine) kind

- anamnese
  - familie
  - zwangerschap
- visuele fixatie
- oogstand en oogmotiliteit
- pupillen en pupilreacties
- inspectie adnexen en voorsegment

inspectie adnexen en voorsegment: *(peri)orbita*

Pre-septale cellulitis

- tekenen
  - (zie figuur)
  - geen proptosis
  - geen motiliteits-beperking
  - geen pijn bij bewegen
  - oog is wit
- oorzaken
  - post-traumatisch
  - ernstige conjunctivitis
  - secundair aan bovenste LWI of sinusitis
- behandeling
  - niet ziek:
    - poliklinisch met orale AB
  - ziek of < 1 jaar
    - klinische opname voor systemische AB

inspectie adnexen en voorsegment: *(peri)orbita*

Cellulitis orbitae:

- tekenen
  - (zie figuur)
  - proptosis e/o bulbus is verplaatst
  - motiliteits-beperking
  - pijn bij bewegen
  - conjunctivale hyperaemie
- oorzaken
  - post-traumatisch
  - sinusitis ethmoidalis of frontalis
- behandeling
  - IV-antibiotica
  - CT scan
  - kweken
  - drainage van subperiostaal abces
- onbehandeld
  - meningitis
  - encefalitis

inspectie adnexen en voorsegment: *oogleden*

congenitale ptosis

pseudoptosis agv enophthalmus
bij blow out fractuur

inspectie adnexen en voorsegment: *oogleden*

ooglid coloboom

blepharophimosis syndroom (moeder)

epiblepharon

blepharophimosis syndroom (dochter)

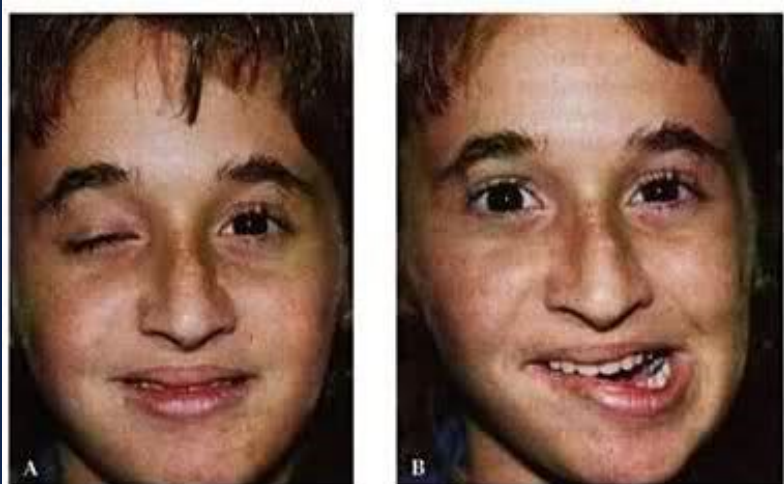
inspectie adnexen en voorsegment: *oogleden*

Strabisme?

Nee, brede neusrug (epicanthus).

inspectie adnexen en voorsegment: *oogleden*

?

Marcus Gunn jaw winking

Kenmerken :

- ptosis, welke vermindert bij bewegen van de kaak
- **trigemino – oculomotor synkinesis**
- AD (incomplete penetrantie)
- ca 5% van de congenitale ptosis

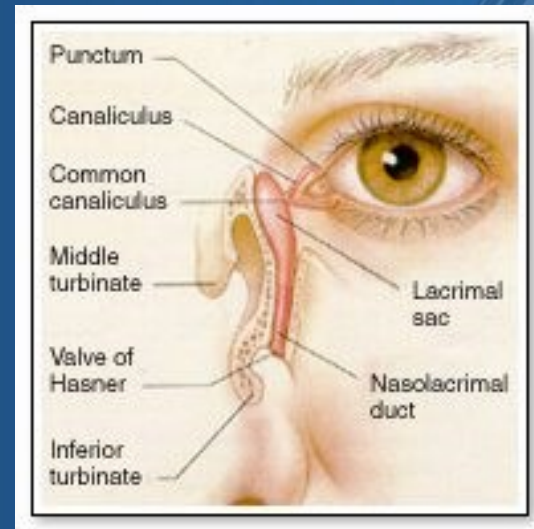
Behandeling:

- strabisme (56%), amblyopie (54%) en anisometropie (26%)
- milde vorm: conventionele levator resectie
- ernstige vorm: levator excisie + frontalis suspensie

inspectie adnexen en voorsegment: *traanwegen*

Traanwegstenose:

- incidentie ca. 5% in neonaten
- manifest bij 1 maand in 80-90%
- klachten
  - tranen
  - mucopurulente afscheiding
- behandeling
  - conservatief:
    - massage en AB-ocggt (effectief in 50-90% tot 6 maanden)
  - chirurgisch:
    - proben (effectief in 90%; va. 12-24 maanden)
    - intubatie (siliconen slangetje)
    - DCR (dacryocystorhinostomie)

inspectie adnexen en voorsegment: *cornea (hoornvlies)*

Kayser Fleischer ring

- pigment ring in periferie van de cornea
- teken bij m. Wilson

inspectie adnexen en voorsegment: *iris*

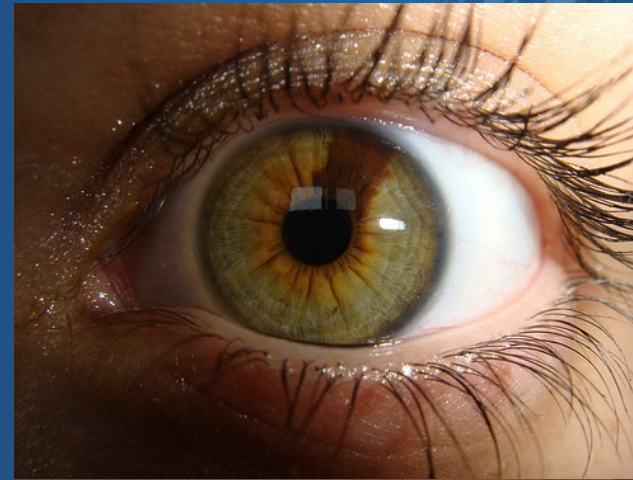
ptosis, miosis, heterochromie
congenitale Horner syndroom

inspectie adnexen en voorsegment: *iris*

totale geïsoleerde heterochromie

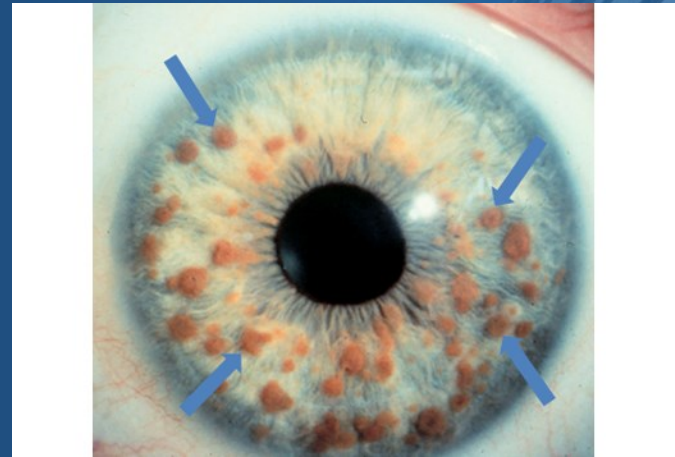

sector heterochromie

inspectie adnexen en voorsegment: *iris*

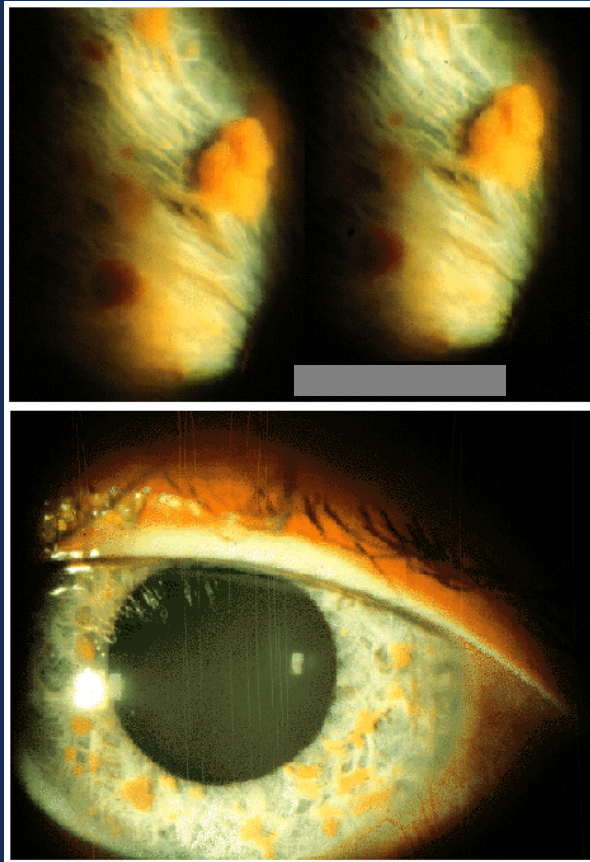

iris sproeten

Lisch noduli

inspectie adnexen en voorsegment: *iris*

Lisch noduli

- geassocieerd met NF-I
- prevalentie van ca. 10x leeftijd van patient (dus in 80% aanwezig bij 8-jarigen)

inspectie adnexen en voorsegment: *iris*

Brushfield spots

- aanwezig in 85% van Down-patienten met lichte iriskleur (in 17% bij donkere irides)

oogheelkundig onderzoek bij het (kleine) kind

- anamnese
  - familie
  - zwangerschap
- visuele fixatie
- oogstand en oogmotiliteit
- pupillen en pupilreacties
- inspectie adnexen en voorsegment
- **spleetlamponderzoek**

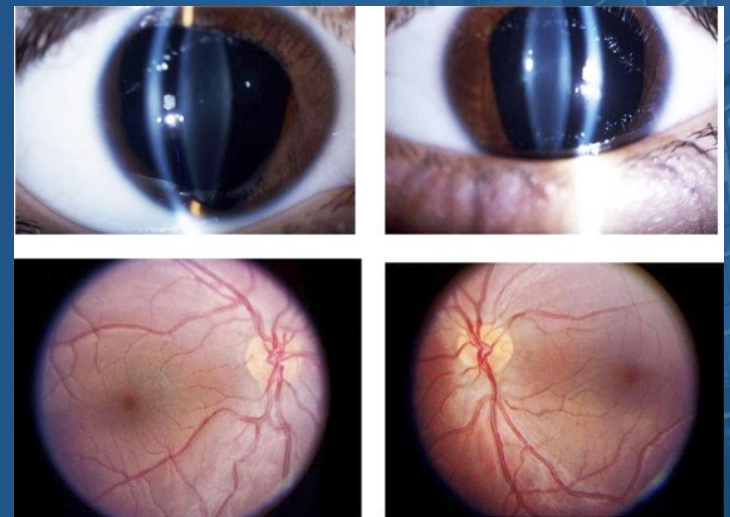
oogheelkundig onderzoek: kinderen

- anamnese
  - familie
  - zwangerschap
- visuele fixatie
- oogstand en oogmotiliteit
- pupillen en pupilreacties
- spleetlamponderzoek
- funduscopie

oogheelkundig onderzoek: kinderen

- anamnese
  - familie
  - zwangerschap
- visuele fixatie
- oogstand en oogmotiliteit
- pupillen en pupilreacties
- spleetlamponderzoek
- funduscopie

oogheelkundig onderzoek bij het (kleine) kind

- anamnese
  - familie
  - zwangerschap
- visuele fixatie
- oogstand en oogmotiliteit
- pupillen en pupilreacties
- inspectie adnexen en voorsegment
- spleetlamponderzoek
- funduscopie
- visuele functie testen (afhankelijk van leeftijd)
- orthoptisch onderzoek
  - oogmeting, oogstand, oogbewegingen, stereopsis, etc

**K
I D S
N E E D
C O M P L E T E
E Y E E X A M S T O O**

visuele functie testen: kwalitatief

Tekenen van slechtzien:

- niet fixeren, niet volgen
- gebrek aan respons op bekende gezichten
- staren naar felle lichten
- **oculodigitale reflex**
- geen/weinig pupilreacties
- strabisme >3 maanden
- nystagmus >2-3 maanden

visuele functie testen: (semi)kwantitatief

Subjectief:

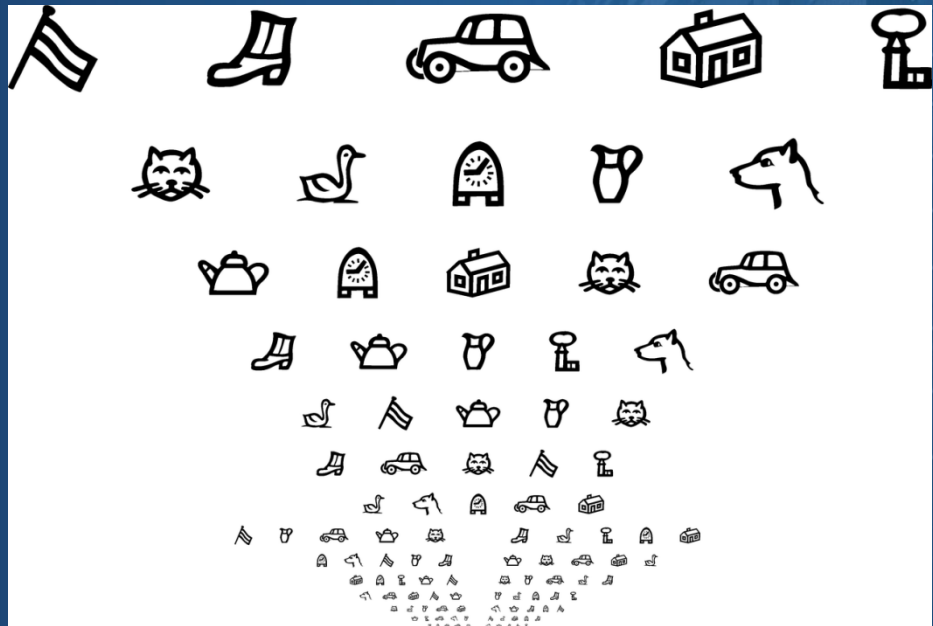
- ‘preferential looking’ testen (bijv. Teller acuity cards)
- Amsterdamse plaatjes kaart
- E-haken,
- Landolt-ringen,
- cijfers,
- letters

visuele functie testen: (semi)kwantitatief

Subjectief:

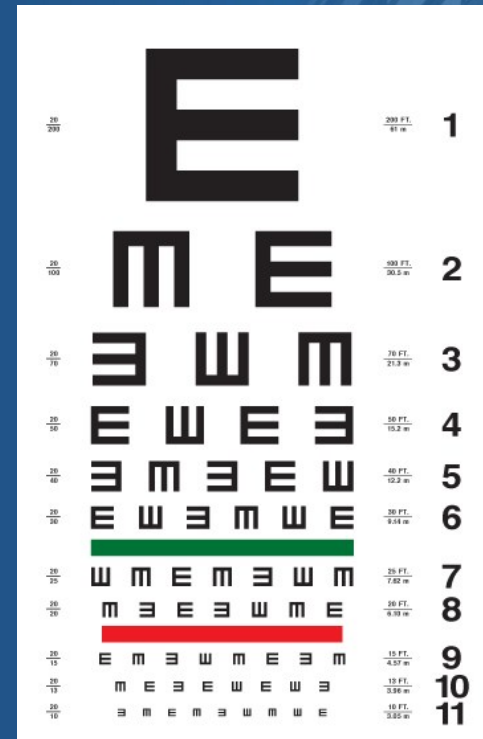
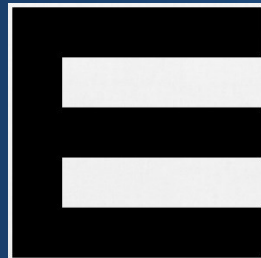
- ‘preferential looking’ testen (bijv. Teller acuity cards)
- Amsterdamse plaatjes kaart
- E-haken,
- Landolt-ringen,
- cijfers,
- letters

visuele functie testen: (semi)kwantitatief

Subjectief:

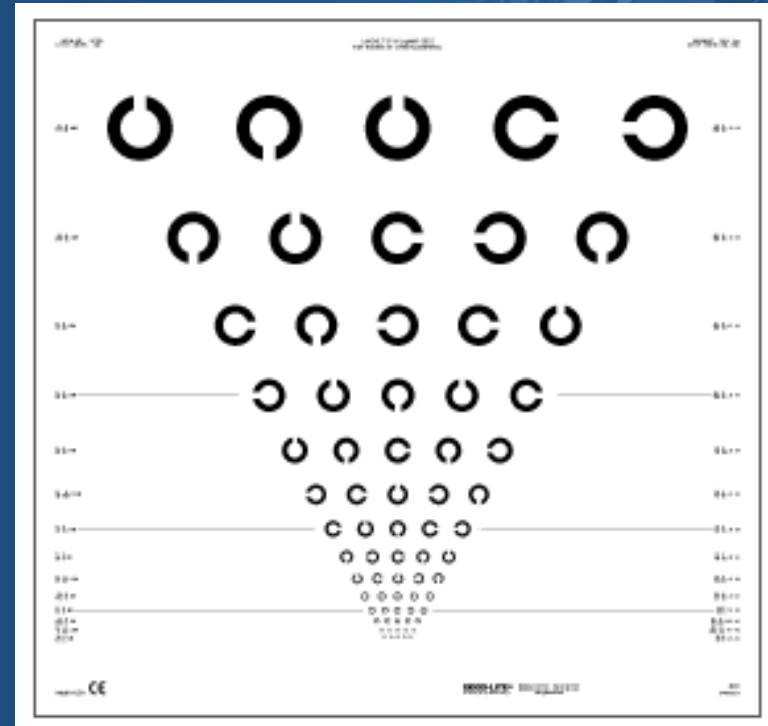
- ‘preferential looking’ testen (bijv. Teller acuity cards)
- Amsterdamse plaatjes kaart
- E-haken,
- Landolt-ringen,
- cijfers,
- letters

visuele functie testen: (semi)kwantitatief

Subjectief:

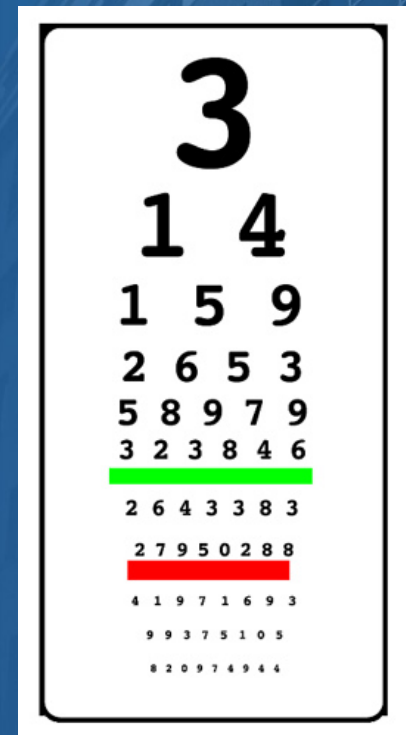
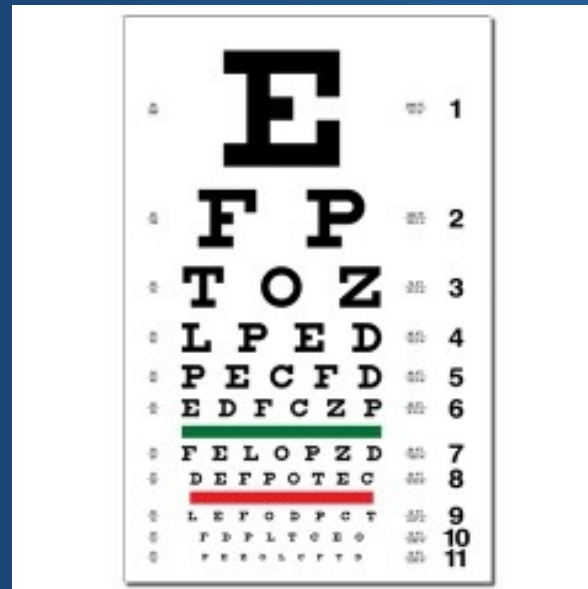
- ‘preferential looking’ testen (bijv. Teller acuity cards)
- Amsterdamse plaatjes kaart
- E-haken,
- Landolt-ringen,
- cijfers,
- letters

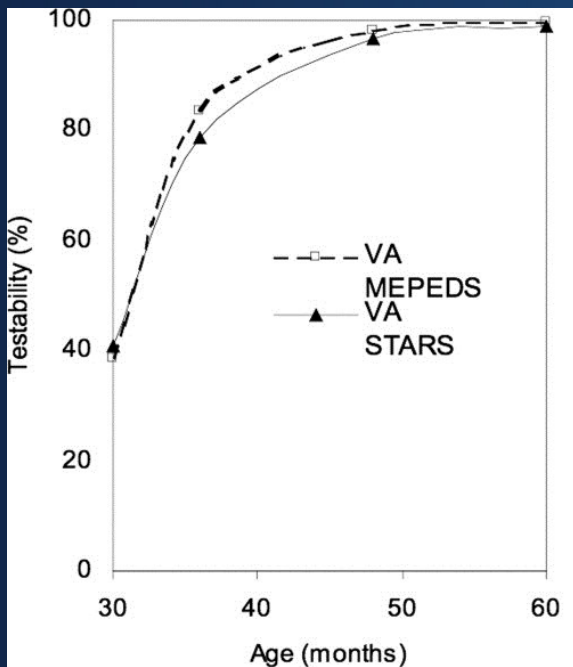
visuele functie testen: (semi)kwantitatief

Subjectief:

- ‘preferential looking’ testen (bijv. Teller acuity cards)
- Amsterdamse plaatjes kaart
- E-haken,
- Landolt-ringen,
- cijfers,
- letters

visuele functie testen: (semi)kwantitatief

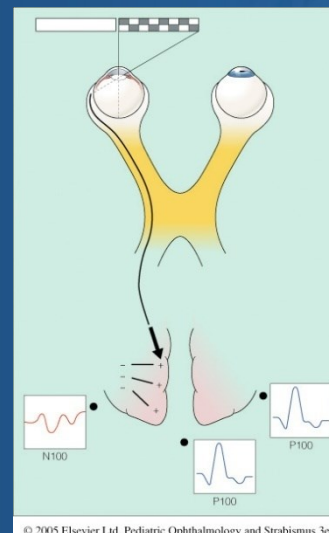
visuele functie testen: (semi)kwantitatief

Subjectief:

- ‘preferential looking’ testen (bijv. Teller acuity cards)
- Amsterdamse plaatjes kaart
- E-haken,
- Landolt-ringen,
- cijfers,
- letters

Objectief:

- VEP (visual evoked potentials)

slechtziendheid: indeling naar oorzaak

met zichtbare oogafwijking(en):

- **voorsegment:** Peters anomalie, sclerocornea, cataract, glaucoom, etc
- **opticus:** hypoplasie, atrofie, coloboom, Morning glory papil
- **vitreus:** PFV (PHPV)
- **retina:** X-linked retinoschizis, foveale hypoplasie, m Norrie, FEVR, ROP, Aicardi

zonder zichtbare oogafwijking(en):

- Leber congenitale amaurosis
- achromatopsie
- congenitale stationaire nachtblindheid (CSNB)
- corticale (cerebrale) blindheid
  - congenitaal
  - verworven
- vertraging in visuele rijping (DVM delayed visual maturation)

slechtziendheid: indeling naar oorzaak

met zichtbare oogafwijking(en):

- **voorsegment**: Peters anomalie, sclerocornea, cataract, glaucoom, etc
- **opticus**: hypoplasie, atrofie, coloboom, Morning glory papil
- **vitreus**: PFV (PHPV)
- **retina**: X-linked retinoschizis, foveale hypoplasie, m Norrie, FEVR, **ROP**, Aicardi

zonder zichtbare oogafwijking(en):

- Leber congenitale amaurosis
- achromatopsie
- congenitale stationaire nachtblindheid (CSNB)
- corticale (cerebrale) blindheid
  - congenitaal
  - verworven
- vertraging in visuele rijping (DVM delayed visual maturation)

cataract

- visusverlies bij kinderen wereldwijd: 10% door congenitaal cataract
- incidentie congenitaal cataract ca. 1 op 250 nieuwgeborenen
- etiologie:
  - heel vaak onbekend
  - erfelijke vormen vaak AD
  - trauma
  - bij veel systemische of metabole aandoeningen

onbehandeld congenitaal cataract

cataract: etiologie

bilaterale cataracten

- idiopathisch
- hereditair (AD, AR, X-gebonden)
- toxisch
  - corticosteroiden
  - radiotherapie
- maternale infecties
  - rubella, CMV, varicella, lues, toxoplasmose
- genetische en metabole aand.:
  - bijv. Down syndroom, Hallermann-Streiff syndroom, Lowe syndroom, galactosemie, Marfan syndroom, Fabry's, MD

unilaterale cataracten

- idiopathisch
- oculaire anomalieën
  - persisterend hyperplastisch primaire vitreus (PHPV)
  - voorsegment dysgenese
  - posterior lenticonus
  - tumoren in de achterpool
- trauma (kindermishandeling uitsluiten)
- rubella
- gemaskeerd bilateraal cataract

belangrijk bij congenitaal cataract

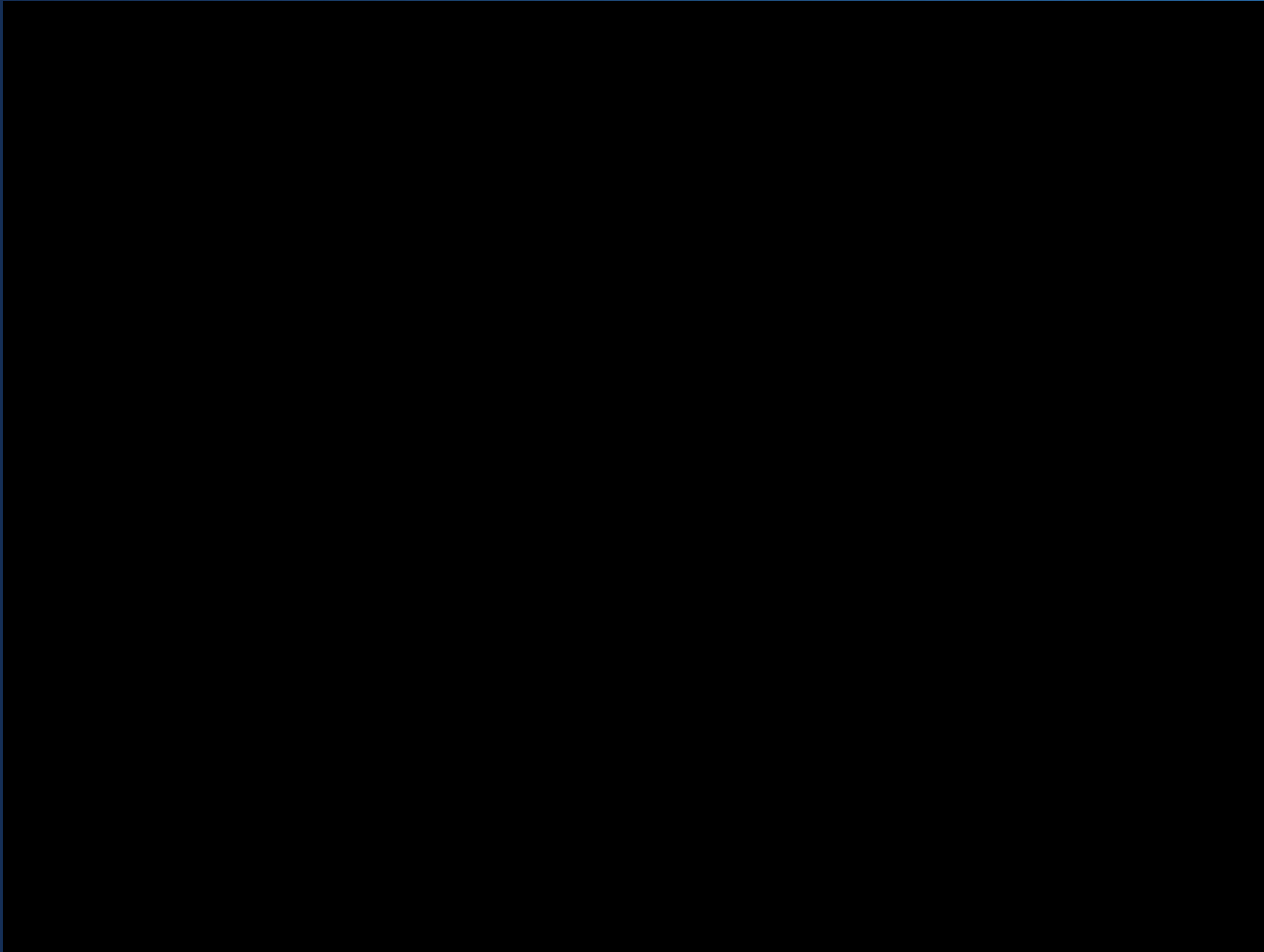
- vroegtijdige herkenning
  - < enkele weken post-partum
  - uni- vs. bilateraal
- vroege behandeling
  - < 2 maanden post-partum
  - amblyopie preventie
- intensieve visuele revalidatie
  - afakie-correctie
    - contactlens, bril, intraoculaire lens
  - verlies van accommodatie
    - leesadditie
  - veranderende refractie
    - aanpassen correctie
- cooperatie van de ouders
  - begrip, doorzettingsvermogen, compliantie

cataract behandeling

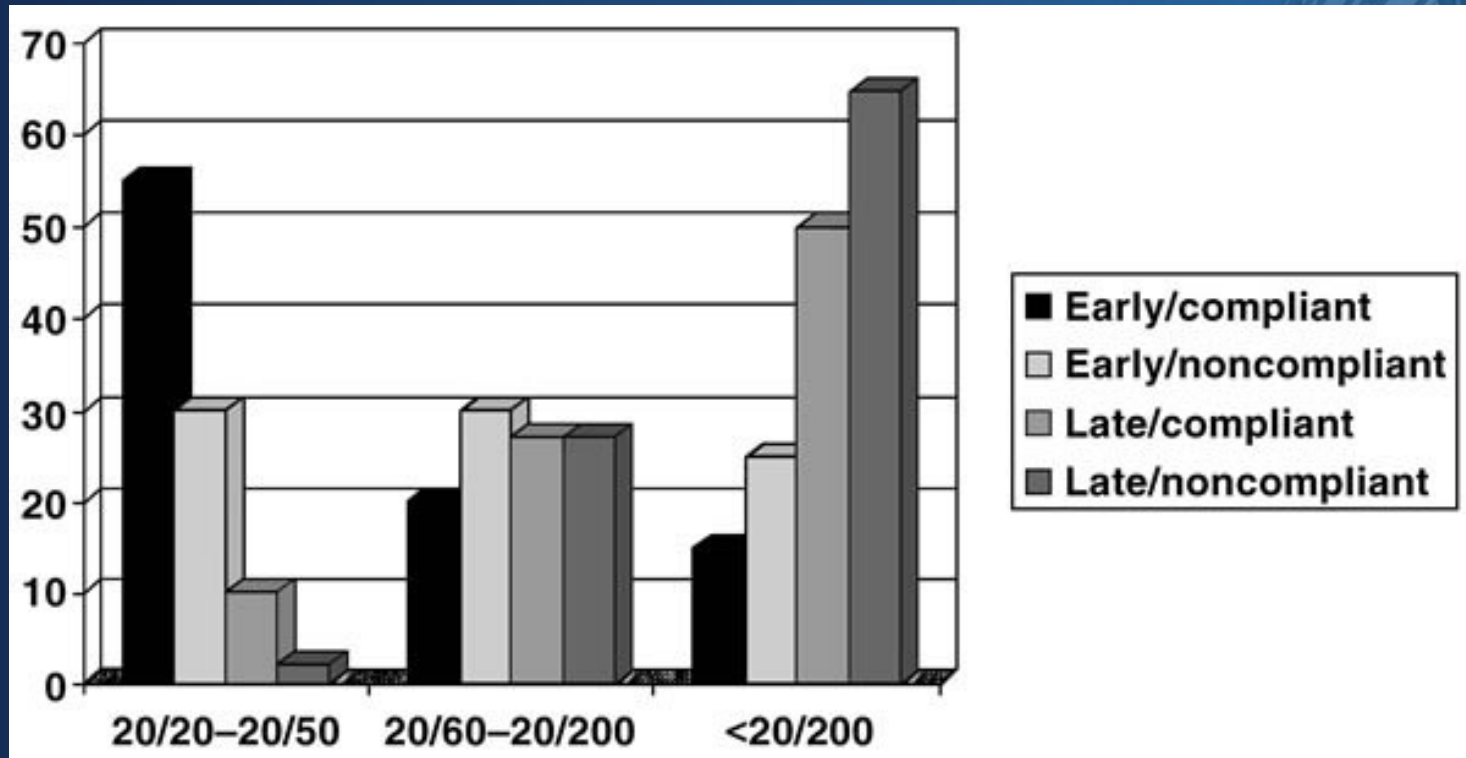
- operatief
  - lensectomie
  - posterior capsulotomie
  - anterior vitrectomie
  - evt kunstlensimplantatie
    - door axiale groei: myopisatie van 7-8 D van 1-10 jaar
- postoperatief
  - ocgt:
    - corticosteroiden en mydriatica
  - amblyopie-preventie
    - refractie correctie (CL of bril in bilaterale gevallen; CL in unilaterale gevallen)
    - occlusie van het beter-zieende oog
- complicaties
  - zelden: netvliesloslating, macula-oedeem en corneale afwijkingen
  - incidentie postoperatieve infectie en bloeding gelijk aan volwassenen
  - 25% van afaken ontwikkeld glaucoom, zelfs jaren na operatie

Cataract operatie bij een kind van 2 mnd

visus-resultaten na cataract-operatie

- Am Orthoptic J. 1997; 47: 29-38. *Functional outcome of monocular and binocular congenital cataract. Part 1: visual acuity.*

slechtziendheid: indeling naar oorzaak

met zichtbare oogafwijking(en):

- **voorsegment**: Peters anomalie, sclerocornea, cataract, glaucoom, etc
- **opticus**: hypoplasie, atrofie, coloboom, Morning glory papil
- **vitreus**: PFV (PHPV)
- **retina**: X-linked retinoschizis, foveale hypoplasie, m Norrie, FEVR, ROP, Aicardi

zonder zichtbare oogafwijking(en):

- Leber congenitale amaurosis
- achromatopsie
- congenitale stationaire nachtblindheid (CSNB)
- corticale (cerebrale) blindheid
  - congenitaal
  - verworven
- vertraging in visuele rijping (DVM delayed visual maturation)

congenitaal glaucoom

- verhoogde intraoculaire druk (e.c.i.) → corneaal oedeem → cornea epitheel abnormaliteiten →
- klinische trias:
  - traanogge(s)
  - lichtschuwheid
  - blepharospasme
  - cornea-troebeling (agv. oedeem)
  - vergrote cornea-diameter:

leeftijd	normaal (mm)	abnormaal (mm)
geboorte	9.5-10.5	>11.5
1 jaar	10-11.5	>12.5
alle		>13

congenitaal glaucoom

- lange lijst met dd.
  - conjunctivitis, traanwegobstructie, uveitis, trauma, etc.
  - corneale afwijkingen (-itis, stapelingsziekten, dystrofieën, Peter's anomalie, etc.)
  - axiale myopie en megalocornea
  - andere opticus afwijkingen gelijkend op glaucoom (bijv. coloboom)
- onderzoek:
  - cornea
  - oogdruk (10-12 mmHg in neonaten; ca 14 mmHg bij 8 jarige)
  - voorsegment
  - gonioscopie
  - funduscopie

congenitaal glaucoom: therapie

- natuurlijk beloop → cornea opacificeerd en vasculariseerd → buphthalmus → blind
- behandeling
  - operatief
  - ocggt.

onbehandeld congenitaal glaucoom

slechtziendheid: indeling naar oorzaak

met zichtbare oogafwijking(en):

- voorsegment: Peters anomalie, sclerocornea, cataract, glaucoom, etc
- opticus: hypoplasie, atrofie, coloboom, Morning glory papil
- vitreus: PFV (PHPV)
- retina: X-linked retinoschizis, foveale hypoplasie, m Norrie, FEVR, **ROP**, Aicardi

zonder zichtbare oogafwijking(en):

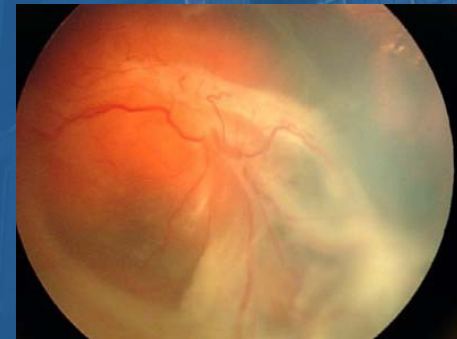
- Leber congenitale amaurosis
- achromatopsie
- congenitale stationaire nachtblindheid (CSNB)
- corticale (cerebrale) blindheid
  - congenitaal
  - verworven
- vertraging in visuele rijping (DVM delayed visual maturation)

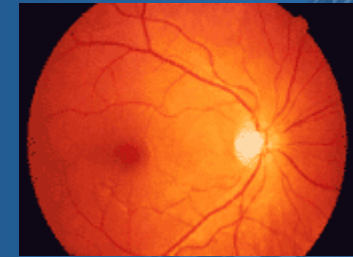
**Prematuren retinopathie (ROP).
PAOG-refereer avond 24-1-2017
dr Noel JC Bauer, MUMC**

ROP in een notendop

- prematuren retinopathie = retinopathy of prematurity (ROP)
- complexe netvlies-aandoening in vroeggeborenen
- gestoorde vaatgroei in immature retina
- GV-bloeding, tractie-ablatio, blindheid
- retrolentale fibroplasie (RLF) = oude benaming van ROP

Normale vaatgroei van de retina

Choroidea vaten va. 6de week

Retinale vaten va. 14/16de week

- (primair) vasculogenese
= de novo vorming van nieuwe vaten (gestoord in zone 1 ROP)
- (secundair) angiogenese
= vaatproliferatie vanuit bestaande vaten (gestoord in zone II ROP)

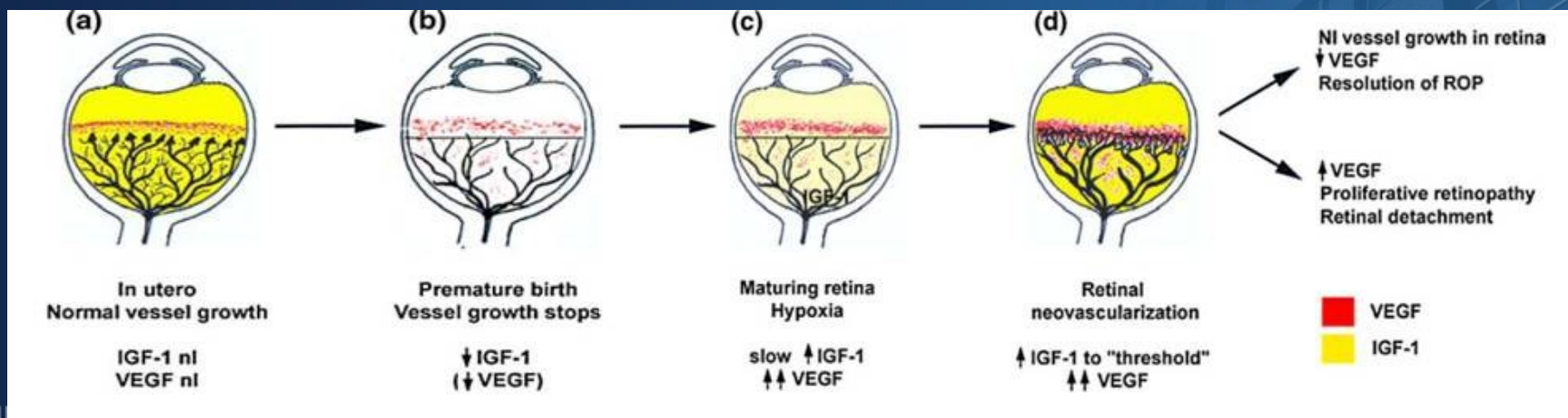
Retina wordt dikker -> relatieve hypoxie -> verhoogde VEGF

Nasale en temporale retina gevasculariseerd bij 36 resp. 40 weken

Pathogenese van ROP

- vroeggeboorte → relatieve hyperoxie
- downregulatie IGF en VEGF
- vaatgroei stagneert terwijl retina verder groeit
- relatieve retinale hypoxie
- stijging IGF en VEGF → vaatproliferatie → ablatio retinae → blindheid

Risicofactoren van ROP

Zeker:

- laag geboortegewicht
- vroeggeboorte
- O_2 - saturaties
- sepsis
- bloedtransfusies

Onduidelijk:

- genetische factoren,
- hypercapnie
- blootstelling aan fel licht
- etc.etc.etc.

Rop Vroegop

Natuurlijk beloop van ROP

- systemische e/o locale weefsel factoren die progressie of regressie van ROP bepalen zijn niet bekend
- in 85% is ROP een voorbijgaande aandoening
- threshold ROP in 7% bij geb.gewicht <1250 gram
- hoe meer posterior, hoe meer slecht doorbloede retina, hoe slechter de prognose
- progressie van actieve ROP naar cicatrieel ROP door toenemende fibrose
  - contractie van proliferatief weefsel
  - GV- en retina tractie
  - maculaire distortie
  - ablatio retinae

Potentiele gevolgen van ROP

- myopie
- anisometropie
- strabisme
- amblyopie
- cataract
- glaucoom
- maculaire RPE-alteraties
- PVR
- tractie ablatio
- anomale foveale anatomie
- acuut glaucoom (in myope ogen met cicatrieel ROP)

Epidemiologie van ROP

- wereldwijd één van de meest voorkomende oorzaken van blindheid bij kinderen (>50.000 kinderen blind agv ROP)
- in het Westen *de* meest voorkomende oorzaak van blindheid bij kinderen
- incidentie blindheid aan minstens 1 oog door ROP:
  - NL: 10 / jr
  - USA: 250-500/ jr

C. Gilbert. Retinopathy of prematurity: A global perspective of the epidemics, population of babies at risk and implications for control. *Early human Development* (2008) 84, 77-82.

ROP: historisch perspectief

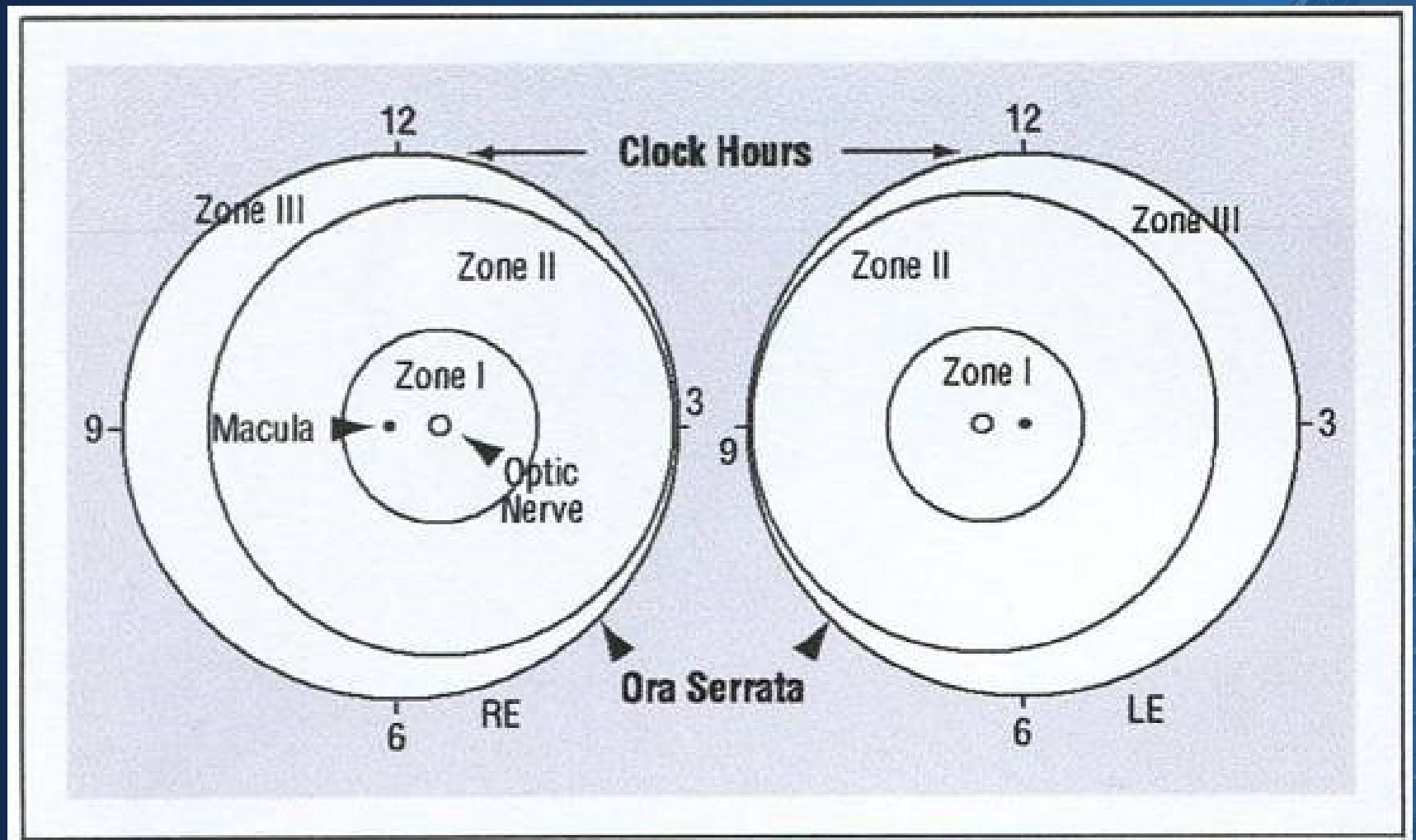
	Historical perspective		
	1940-50s	1960-70s	1980-2000s
Risk factors for ROP: <ul style="list-style-type: none"> - prematurity - low birth weight - high oxygen - sickness 	+ + ++++ +	++ ++ +++ +	++++ ++++ + +/-
BW: <1,000 gms	High mortality No ROP	Mod mortality ROP +	Low mortality ROP +++
BW: 1,000-1,500 gms	Survive ROP +++	Survive ROP ++	Very low mortality No ROP
	Poor	Moderate	Excellent
	Current level of neonatal care provided		

Classificatie

ICROP = International Classification of ROP

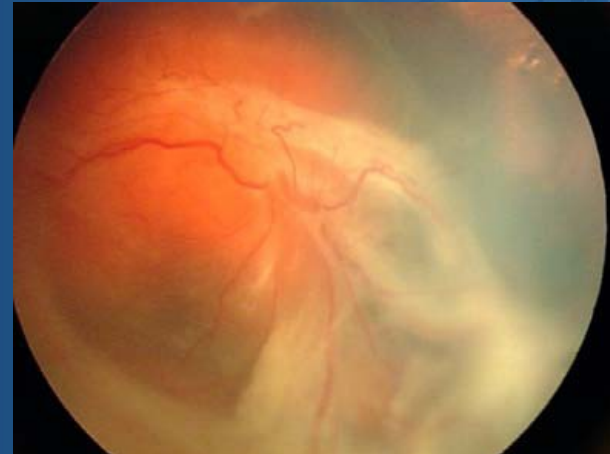
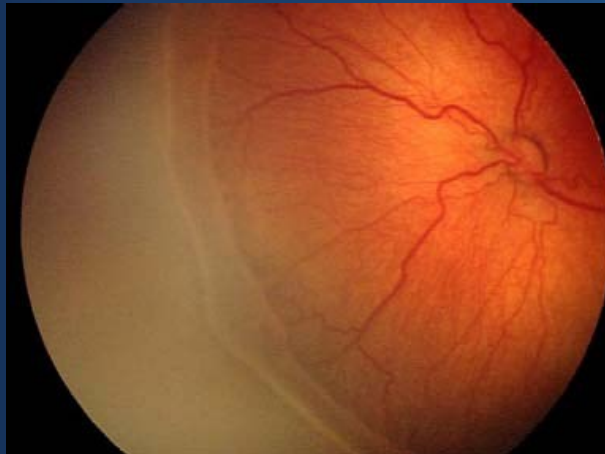
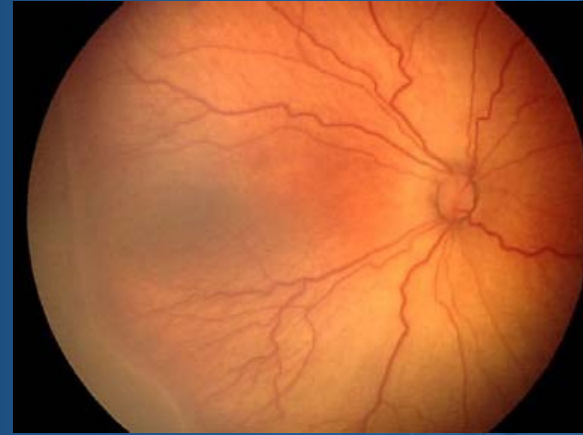
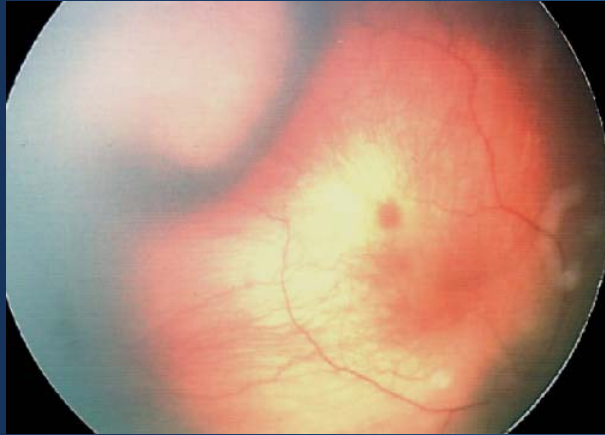
1. Zone
2. Stadia
3. Uitgebreidheid (klokuren)
4. wel of geen PLUS-disease

ICROP classificatie: zones en uitgebreidheid.

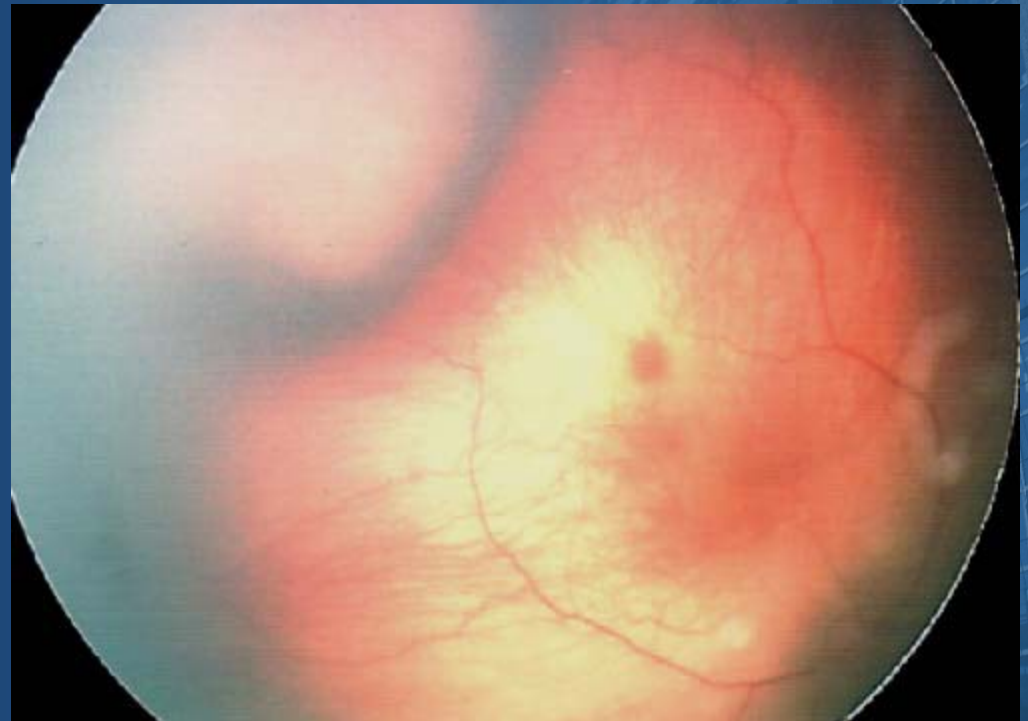
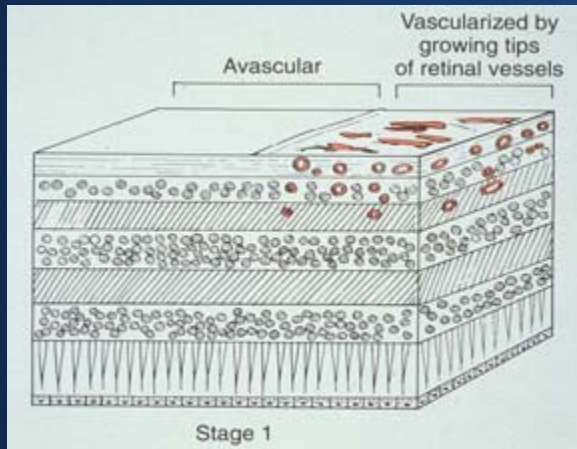

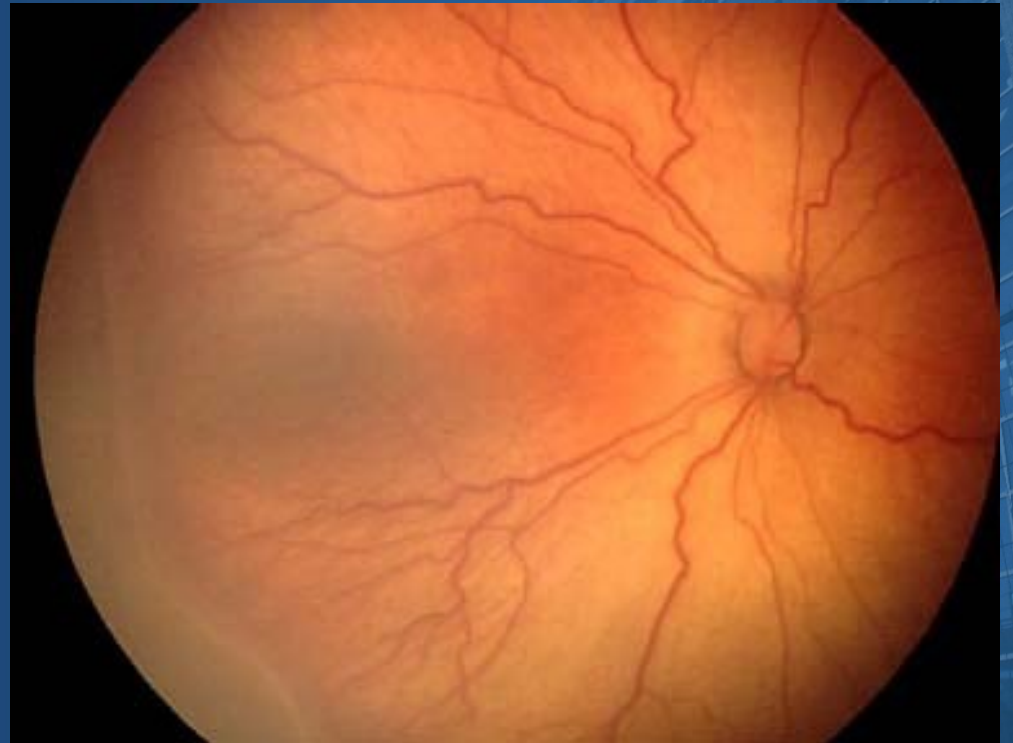
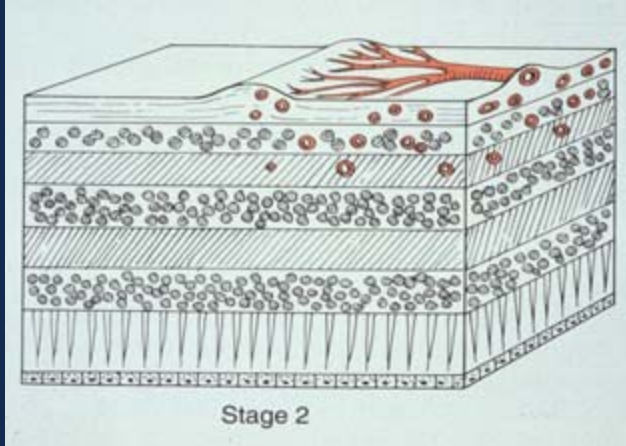
ICROP classificatie: stadia van ROP

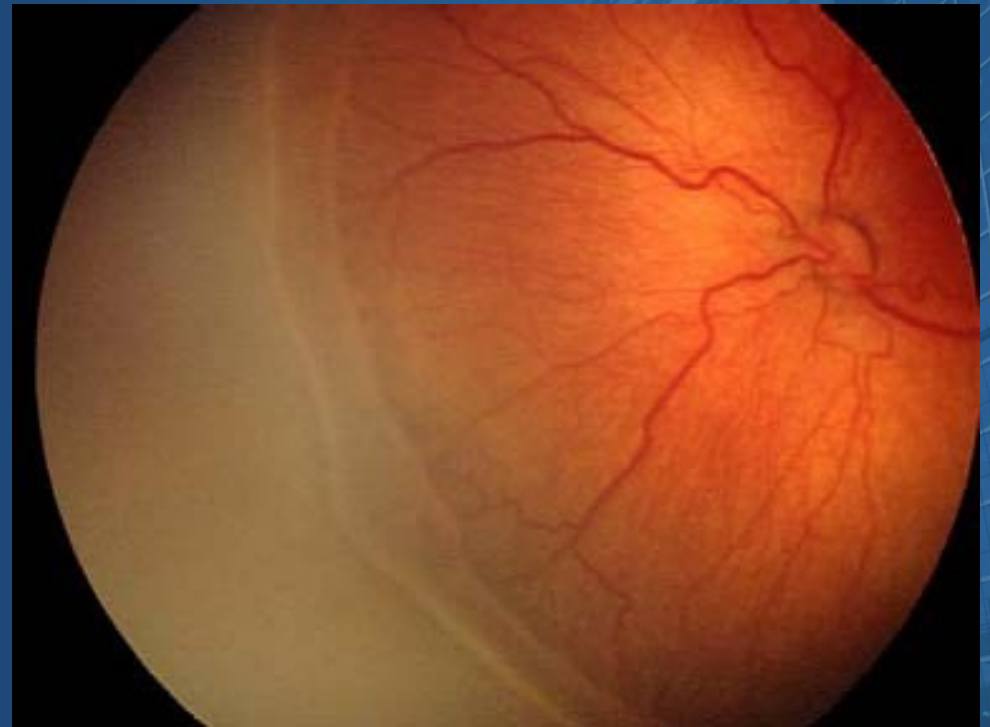
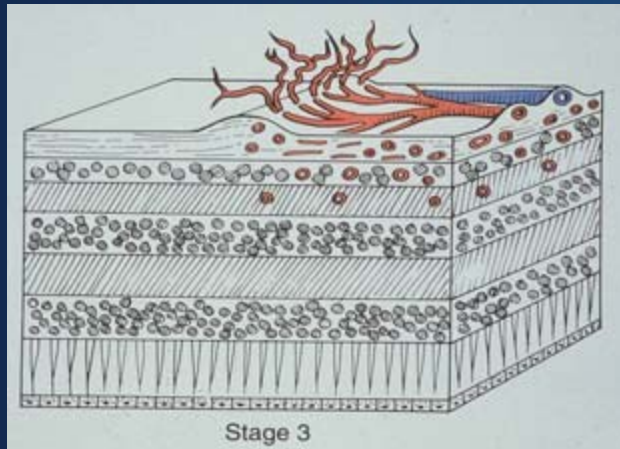
ROP stadium 1 = demarcatie-lijn

ROP stadium 2 = ridge +/- toefjes neovasc.

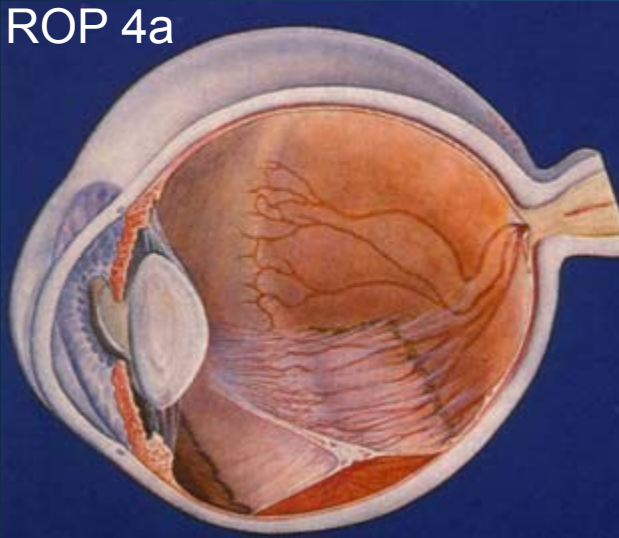

ROP stadium 3 = ridge + extraretinale fibrovasc proliferatie

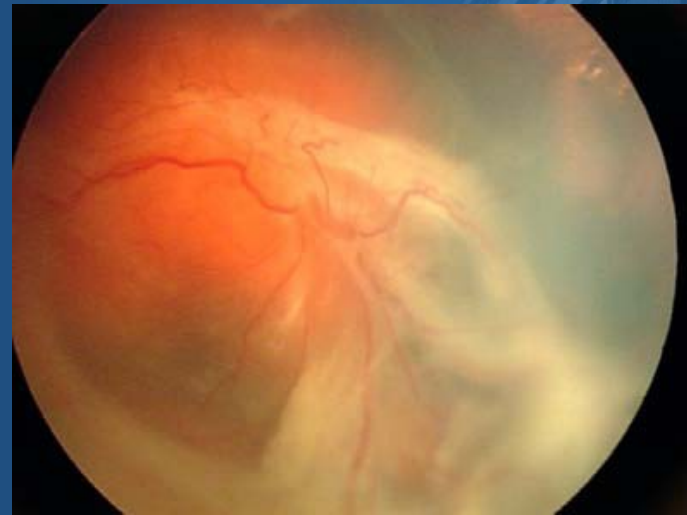

ROP stadium 4 = gedeeltelijke ablatio retinae

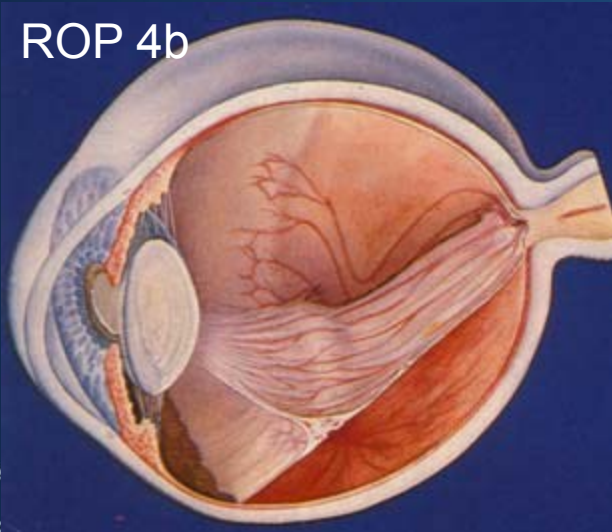
ROP 4a

4a = fovea aanliggend

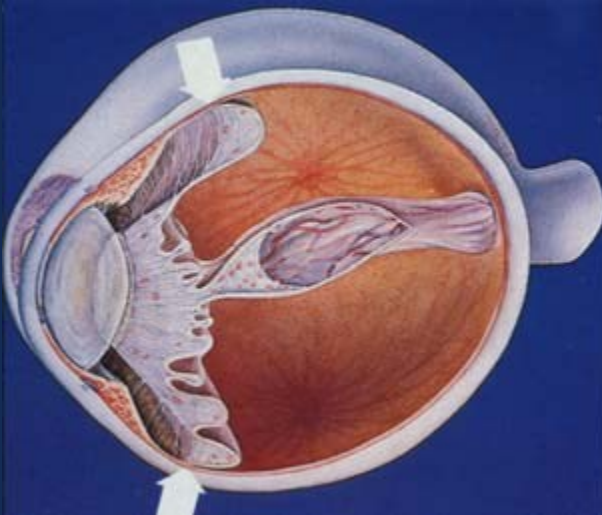

ROP 4b

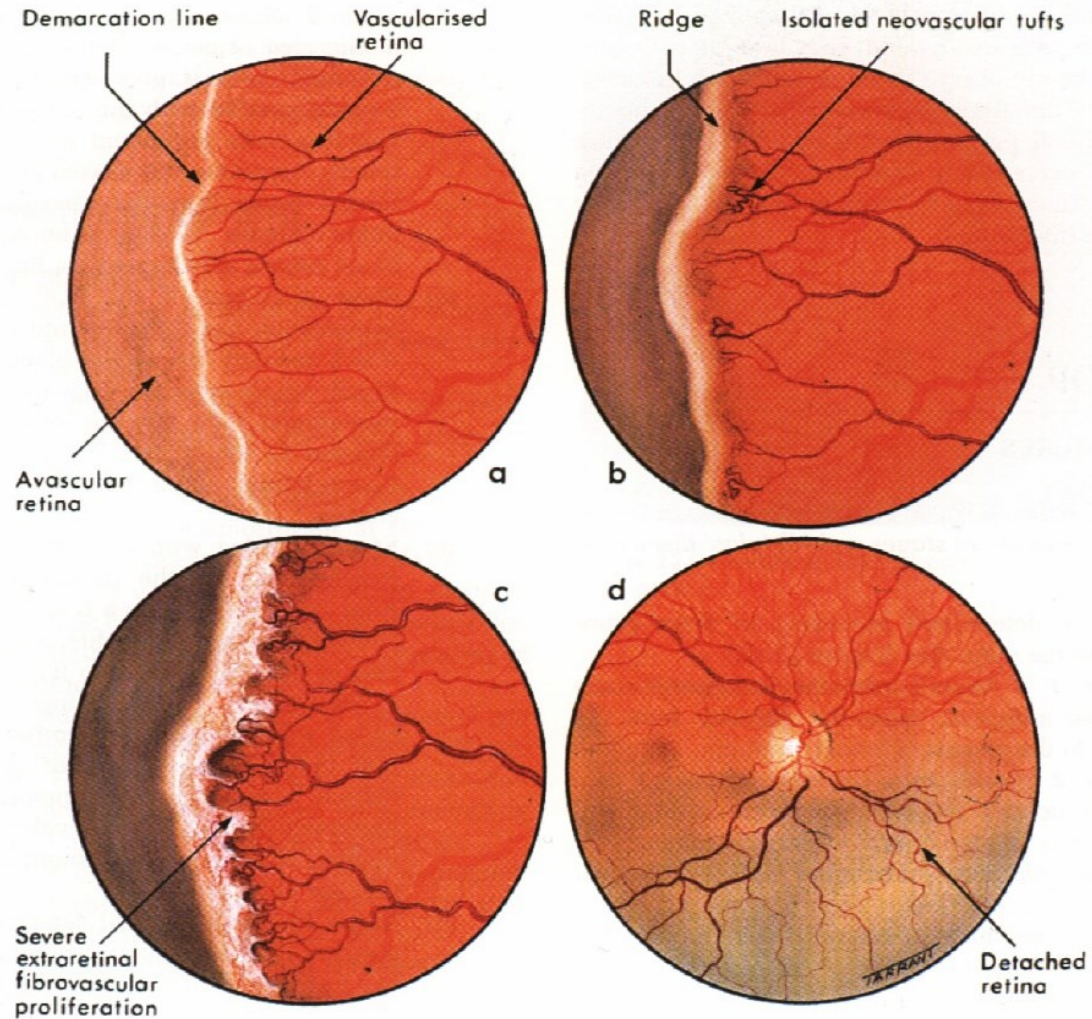

4b = fovea aflaggend

ROP stadium 5 = totale ablatio retinae

ICROP classificatie: stadia 1 t/m 4

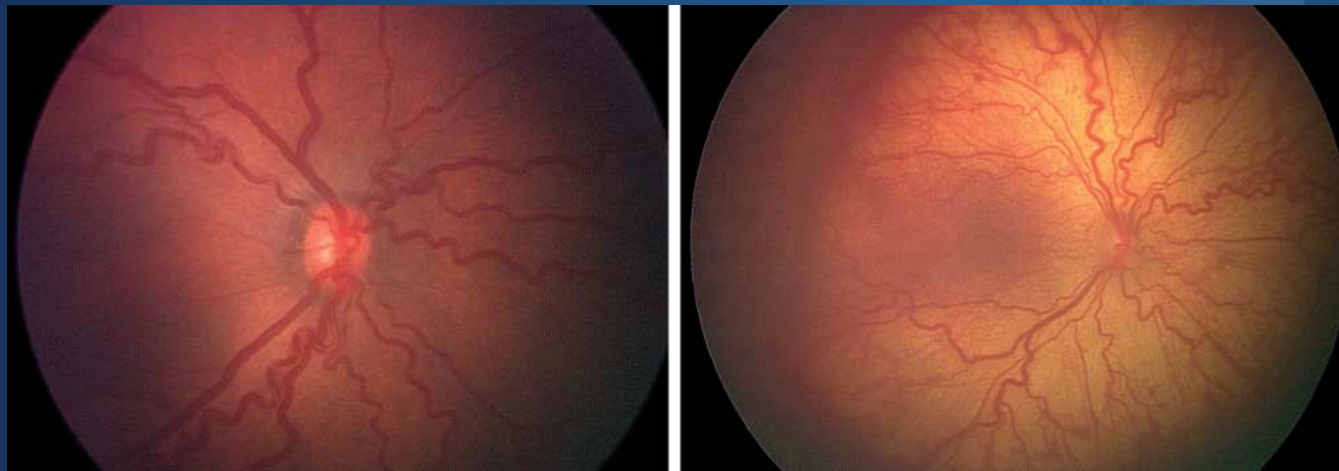
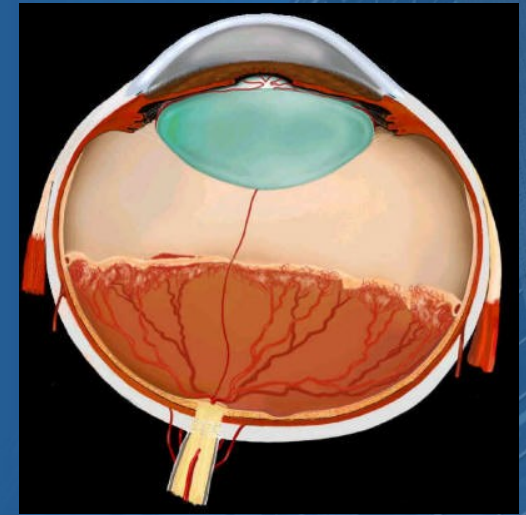

ICROP classificatie: plus-disease

- uitgezette venulen en getordeerde arteriolen in minstens 2 kwadranten
- slechte mydriasis (dd. niet goed ingedruppeld)
- irisvaten congestie
- niet heldere media (vitreous haze)

= teken van activiteit

= belangrijkste reden om te gaan behandelen

Indicatie ROP screening

Alle prematuren met:

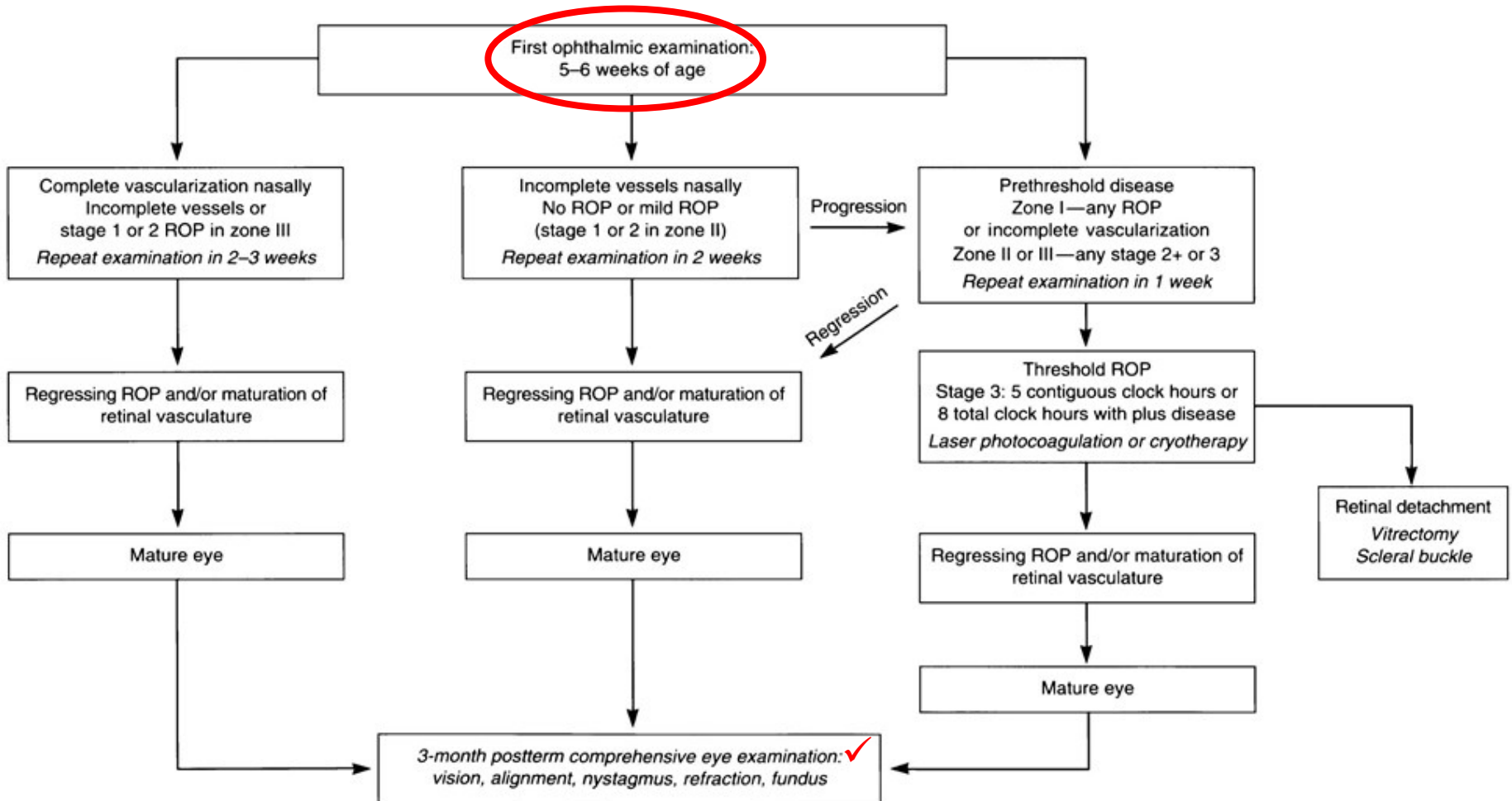
- geboorte gewicht < 1250 gram en/of
- amenorroe duur < 30 weken.
- geboorte gewicht tussen 1250 en 1500 gram, > 30 weken, die > 3 dagen extra O_2 hebben gekregen of anderszins een verhoogd risico lopen

Timing: 5 weken post-partum of vanaf amenorroe duur van 31 weken

ROP-screening

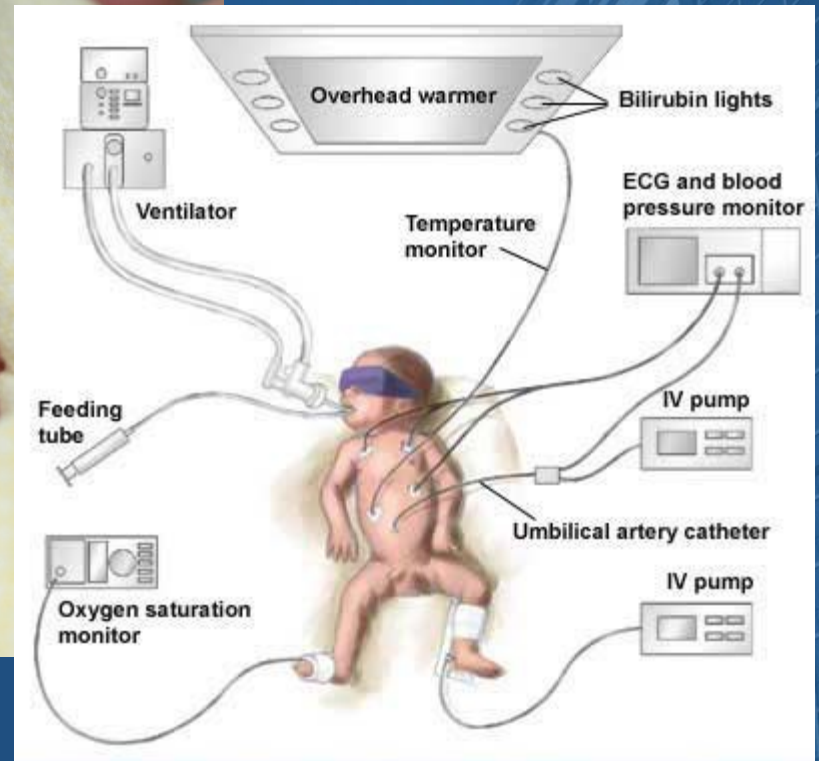
TABLE XXIV-2

EXAMINATION SCHEDULE FOR PREMATURE INFANTS
(BIRTH WEIGHT <1500 G)

ROP screenings protocol

- verwijden met tropicamide 0.5% en phenylefrine 0.25% ocgtt. 2 x
- RetCam en/of indirecte funduscopie (20 D) evt. met indentatie
- centraal, nasale en perifere retina (resp Zone I, II en III)
- met assistentie (fixatie baby en feed-back waar gespiegeld wordt)
- vaste tijd in de week
- terugkoppeling aan neonatoloog, ouders
- documentatie (OHK status, kind.status, NEDROP studie)

© Mayo Foundation for Medical Education and Research. All rights reserved.

Behandeling/beleid

1. (pre)threshold ROP:
  - cryo-coagulatie
  - laser-fotocoagulatie

cryo

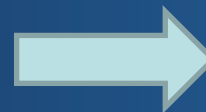
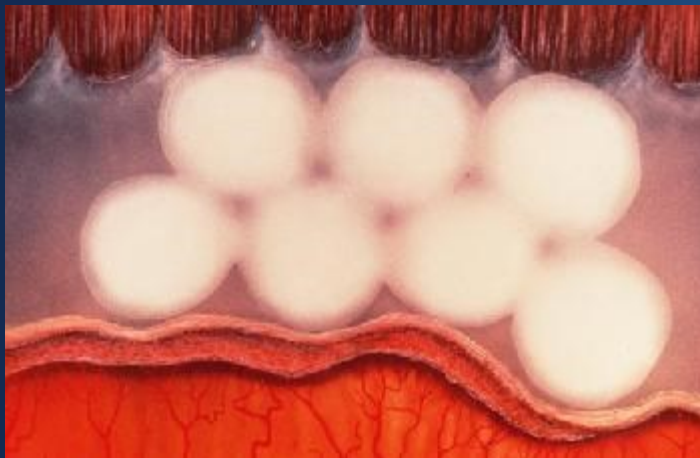

indirecte laser

CRYO-ROP studie

(Arch Ophthalmol 1988;106:471-479)

Behandeling van threshold disease kan blindheid voorkomen!

50% reductie netvliesloslating

Behandeling/beleid

1. (pre)threshold ROP:

- (cryo)
- Ar-laser fotocoagulatie

2. Alle kinderen die ooit ROP3 hebben gehad, vervolgen

3. ROP4/5

- geen gerandomiseerde prospectieve data tav. beste therapie
- cerclage
- vitrectomie
- lensectomie +/- cerclage

ROP: take home messages

- de belangrijkste oorzaak van blindheid bij kinderen
- vroegtijdige ontdekking en behandeling kan blindheid voorkomen
- screening is land(regio)afhankelijk
- laser foto-coagulatie is voorkeursbehandeling
- nog geen goede behandeling van ROP4 of 5
- trend om eerder te behandelen (afhankelijk van plus-disease)
- follow-up noodzakelijk voor alle kinderen die ROP3 hebben gehad

slechtziendheid: indeling naar oorzaak

met zichtbare oogafwijking(en):

- voorsegment: Peters anomalie, sclerocornea, cataract, glaucoom, etc
- opticus: hypoplasie, atrofie, coloboom, Morning glory papil
- vitreus: PFV (PHPV)
- retina: X-linked retinoschizis, foveale hypoplasie, m Norrie, FEVR, ROP 4 of 5, Aicardi

zonder zichtbare oogafwijking(en):

- Leber congenitale amaurosis
- achromatopsie
- congenitale stationaire nachtblindheid (CSNB)
- corticale (cerebrale) blindheid
  - congenitaal
  - verworven
- vertraging in visuele rijping (DVM delayed visual maturation)

corticale blindheid

- Eng.: cortical/cerebral visual impairment (CVI)
- belangrijke oorzaak van slechtziendheid bij kinderen in Westen

Kenmerken:

- gebrek aan beeldverwerkingscapaciteit (tijdelijk of blijvend)
- wisselende visuele attentie
- normaal oogonderzoek
- normale pupilreacties
- 'dwalende' oogbewegingen (geen nystagmus)

Onderzoek en behandeling → Visio

vertraagde visuele rijping

- Eng.: delayed visual maturation (DVM)
- diagnose per exclusionem

Kenmerken:

- slechte visuele functie die gaandeweg verbeterd
- normaal oogonderzoek, geen nystagmus en normale pupilreacties
- ERG = normaal
- VEP = wisselend
- O/ evt MRI ivm dd: CVI

- B/ expectatief bij nl bevindingen van oogarts, kinderarts, kinderneuroloog

Het slechtziende kind: de kliniek

Doel:

- vroegtijdige opsporing (behandelbare) visuele stoornissen

Middel:

- kwalitatieve en kwantitatieve visuele testen
- inspectie (incl spleetlamp, funduscopie, aanvullend onderzoek)

Differentiaal diagnostiek:

- pupilreacties: pre- vs post-corpus geniculatum laterale
- wel of geen zichtbare afwijkingen bij oogheelkundig onderzoek

Dank voor uw aandacht.
n.bauer@mumc.nl